Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding: IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

मासमाहात्म्यं प्रारभ्यते ❀ ॥

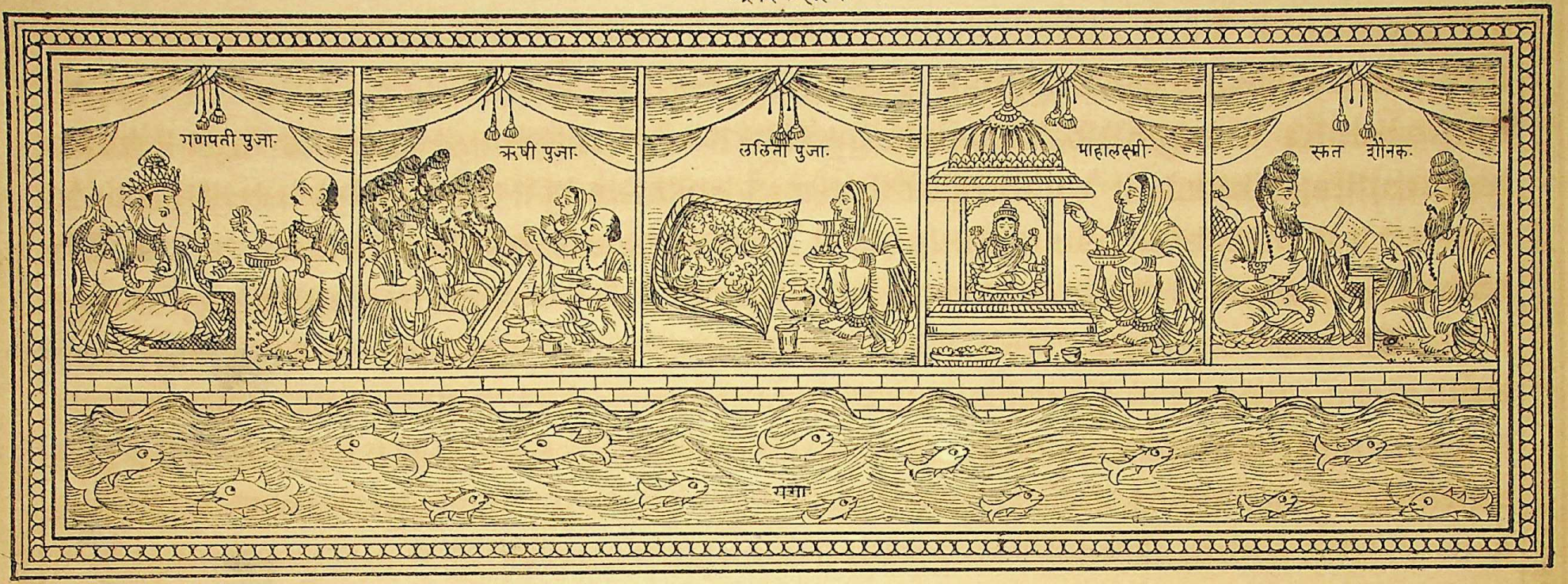
CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

भाद्रपद माहात्म्य.

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ अथभाद्रपदमाहात्म्यम् ॥ ऋषयऊचुः ॥ सूतत्वदीयवक्त्राज्ज्ञान्माहात्म्यंनभसःश्रुतम् ॥ नभस्य
स्याधुनाब्रूहित्वद्वक्त्राच्छ्रवणेप्सवः ॥ १ ॥ त्वत्समोनास्तिवैलोकेपुराणार्थविदोभुवि॥ वयंपूताःकृतार्थाश्चत्वत्समागम
नेनवै ॥ २ ॥ सूतउवाच ॥ शृण्वंतुऋषयःसर्वेकथयामिसमासतः ॥ सर्वमासाधिकोमासोभाद्रमासःसमीरितः ॥ ३ ॥
अस्यमाहात्म्यश्रवणात्पूतोभवतिमानवः ॥ जन्मान्तरीयपुण्येनमाहात्म्यश्रवणंभवेत् ॥ ४ ॥ तेधन्याःकृतपुण्यास्ते
तपस्तप्तंतुतैःसदा ॥ श्रुतंभाद्रस्यमाहात्म्यंजन्मनःसार्थकंकृतम् ॥ ५ ॥ नभस्योषसिस्नातस्ययत्पुण्यंजायतेभुवि ॥
तत्पुण्यंनाखिलैर्यज्ञैर्लभ्यतेसुतपादिभिः ॥ ६ ॥ तस्मात्स्नानंचदानंचकार्यंभाद्रपदेसदा ॥ स्नानंतावत्प्रकर्तव्यंयाव
च्चानुदितोरविः ॥ ७ ॥ कार्यंभाद्रपदेस्नानंयत्रकुत्रजलाशये ॥ तत्रसंनिहितागंगानात्रकार्याविचारणा ॥ ८ ॥ जला
निभाद्रमासेऽस्मिन्गर्जतिचपुनःपुनः ॥ विश्वासघातिनंक्रूरंकृतघ्नंमातृगामिनम् ॥ ९ ॥ द्विजघ्नंपतितंस्त्रीघ्नंमद्यपंनिर्द
यंशठम् ॥ अनेकपातकयुतंपुनंत्येवनसंशयः ॥ १० ॥ तावद्गर्जतिपापानिब्रह्महत्यासमानिच ॥ दृष्ट्वानभस्यंसंप्राप्तं
विद्रवंतिइतस्ततः ॥ ११ ॥प्रातःस्नानंकरिष्यामिनभस्येतियदावदन्॥तदानीमेवपापानिगमिष्यंतिशरीरतः ॥१२॥
दृष्ट्वानभस्यंसंप्राप्तंव्याघ्रंदृष्ट्वायथामृगाः ॥ अस्मिन्मास्यकृतस्नानाद्विपदाःपशवःस्मृताः ॥ १३ ॥ जन्मजन्मान्तरीये

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

णस्नानंभवतिक्रमणा ॥ अस्मिन्भवंतिविघ्नानिस्वल्पपुण्यवतांनृणाम् ॥ १४ ॥ स्नानेदानेचचर्यायांपुराणेयज्ञकर्मणि॥
अत्रार्थेकथयिष्यामिइतिहासंपुरातनम् ॥ १५ ॥ यदृच्छयासत्यलोकात्पर्यटन्नारदोमुनिः ॥ स्मरन्गुणान्भगवतोह्यं
बरीषगृहंययौ ॥ १६ ॥ पूजयामासपरयाभक्त्यातंनारदंमुनिम् ॥ दिव्यासनसमासीनंप्रोवाचविनयान्वितः ॥ १७ ॥
धन्योहंकृतकृत्योहंत्वदीयागमनेनवै ॥ अधुनाब्रूहिमत्पश्चात्कलिदोषेणदूषितान् ॥ १८ ॥ पाखंडवादनिरतान्सर्वदा
नृतभाषणान् ॥ परदाररतान्दुष्टान्परद्रव्यापहारिणः ॥ १९ ॥ परस्यनिधनंदृष्ट्वाआत्मानंचिरजीविनम् ॥ मन्यमाना
नृपापरतान्क्लेशदुःखसमन्वितान्॥२०॥जनान्दृष्ट्वाहदिमुनेसंतापोजायतेमम ॥ केनोपायेनमुच्यंतेतमुपायंवदस्वमा
म्॥ २१॥क्षिप्रप्रत्ययकर्तारमल्पायासंमहत्फलम्॥इतिश्रीभविष्योत्तरमहापुराणेभाद्रपदमाहात्म्येप्रथमोध्यायः॥१॥
॥ नारदउवाच ॥ शृण्वंबरीषराजेन्द्रसर्वलोकोपकारकम् ॥ वक्ष्येमासस्यमाहात्म्यमिहामुत्रफलप्रदम् ॥ १ ॥ सर्वमा
सोत्तमोमासोभाद्रमासःप्रकीर्तितः ॥ पितृभिःप्रार्थितोविष्णुर्वरमस्मैप्रदत्तवान् ॥ २ ॥ अस्मिन्स्नानंचदानंचपुराणंद्विज
तर्पणम् ॥ अन्यमासाच्छतगुणंभविष्यतिकलौत्वयि ॥ ३ ॥ अनेकवरसंयुक्तोगर्वेणमहतावृतः ॥ नमयासदृशःको
पित्रिषुलोकेषुविद्यते ॥ ४ ॥ सर्वान्पुनातिमनुजानुत्तमाधममध्यमान् ॥ तद्गर्वपरिहारार्थंगोपितोयंस्वयंभुवा ॥ ५ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

अतःस्नानंचदानंचकर्तव्यंपापभीरुभिः॥पुनात्येवनसंदेहोकलिकल्मषनाशनः॥६॥पापिनांबहुविघ्नानिह्यस्मिन्मासेन
संशयः॥ अत्रार्थेकथयिष्यामिइतिहासंपुरातनम्॥ ७॥ पुरामाहिष्मतीपुर्यांक्षत्रियःशंबलाभिधः ॥ तत्पत्नीसुमती
चासीद्भर्तृशुश्रूषणेरता॥८॥ शंबलोधनसंपन्नःकृपणःक्षत्रियाधमः॥सर्वक्रियापरिभ्रष्टोक्रयविक्रयकारकः॥९॥अपुत्रो
दैवयोगेनदेवब्राह्मणनिंदकः॥ कालेनबहुनाराजन्भाद्रमासःसमागतः॥ १०॥ तत्रस्थाःकेचनजनाभाद्रस्थानार्थमु
द्यताः॥बालाःस्त्रियश्चवृद्धाश्चस्नानार्थंकृतनिश्चयाः॥११॥ सुमतीस्वामिनंप्राहस्नानंकार्यंत्वयापिच ॥ श्रुत्वाविबुधव
क्त्राज्जान्माहात्म्यंस्नानतःकृतम्॥१२॥मयापिक्रियतेस्वामिंस्त्वयाकार्यंमहत्फलं॥ उभाभ्यांनिश्चयंकृत्वाप्रातर्गंतुंसमु
त्सुकौ॥१३॥तस्मिन्नवसरेराजन्ज्वरार्तःशंबलोभवत्॥ततःप्रतिदिनेतस्यस्नानात्पूर्वंज्वरोभवत्॥१४॥पुराणावसरेशी
तंशंबलस्यदुरात्मनः॥एवंमासोगतस्तस्यदुर्बलस्यगतायुषः॥१५॥कालेननिधनंप्राप्यजगामयममंदिरं॥अनेकया
तनांप्राप्यबुभुजेनरकंचिरं॥ १६॥ मुक्तशेषेणपापेनश्वानोभूत्क्षत्रियाधमः॥ क्षुत्क्षामोनिर्बलोदुष्टःश्वानोभूदमलेपुरे
॥१७॥कालेनजरठोजातोसर्वांगेक्षतसंयुतः॥ जन्मांतरीयपुण्येनभाद्रमासःसमागतः॥ १८॥ भाद्रेमासिसितेपक्षे
गच्छन्ननुदिनेरवौ॥मांसपिंडमुखोऽकस्मात्पापात्तत्सलिलेपतत्॥१९॥तदैवव्याकुलोजातोममारसलिलेयदा॥तेनै

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

वदिव्यदेहोभूद्विमानंयातमंबरात् ॥ २० ॥ परमाश्चर्यसंयुक्तोजन्मजन्मांतरंस्मरन् ॥ दूताऊचुः ॥ त्वदर्थमिदमा
नीतंविमानंसमुपाविश ॥ २१ ॥ शंबलउवाच ॥ केनपुण्येनसंप्राप्तंविमानंतद्वदंतुमे ॥ दूताऊचुः ॥ अज्ञात
भाद्रस्नानोपिस्नानमाहात्म्यतःकिल ॥ सर्वपापाविनिर्मुक्तोविमानेरोढुमर्हसि ॥ २२ ॥ विमानस्थोदिवंयातःशक्रसामी
प्यमागतः ॥ अज्ञानस्नानदानस्यफलंकोवेदज्ञानतः ॥ २३ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेभाद्रपदमासमाहात्म्ये
द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

ऋषयऊचुः ॥ बालवैधव्यनिर्दग्धाःपुत्रशोकसमन्विताः ॥ दुर्भगादोषसंयुक्ताःपापकर्मरतास्तथा ॥ १ ॥ केनव्रत
प्रभावेणमुच्यंतेसर्वकिल्बिषैः ॥ प्राप्नुवंतिपरंसौख्यमिहलोकेपरत्रच ॥ २ ॥ तदाचक्ष्वद्विजश्रेष्ठलोकानुग्रहकाम्य
या ॥ सुनंदउवाच ॥ साधुसाधुमहाभागऋषयोदीनवत्सलाः ॥ ३ ॥ इदमर्थेपुरापृष्टःकौरव्येणजनार्दनः ॥ श्री
कृष्णउवाच ॥ शृणुराजन्प्रवक्ष्यामिस्त्रीणांमंगलहेतवे ॥ ४ ॥ व्रतंस्त्रीभिःसदाकार्यंगौरीमंगलसंज्ञकं ॥ तस्यानु
ष्ठानमात्रेणसर्वदुःखात्प्रमुच्यते ॥ ५ ॥ युधिष्ठिरउवाच ॥ देवकेनविधानेनकदाकार्यमिदंव्रतम् ॥ एतत्सर्वंसमाचक्ष्व
यदितेऽनुग्रहोमयि ॥ ६ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ भाद्रमासेसितेपक्षेतृतीयायांनरोत्तमःप्रभातेविमलेस्नात्वाकृत्वानित्यविधिं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नृप ॥ ७ ॥ मध्याह्नेपूजयेद्देवींगौरींमंगलसंज्ञकाम् ॥ सौवर्णींराजतींवापिमृन्मयींसशिवांशुभाम् ॥ ८ ॥ पूजये
च्छुक्लमाल्याद्यैरुपचारैःपृथक्पृथक् ॥ पूजांतेद्विजवर्येभ्योदत्त्वादानान्यनेकशः ॥ ९ ॥ अशक्तौकेवलंदद्याद्दानंमं
गलवायनं ॥ वंशपात्रेसमादायकंचुकींवस्त्रसंयुताम् ॥ १० ॥ समुक्तंमंगलंसूत्रंस्थापयेत्तंदुलोपरि ॥ सर्वसौभाग्यसं
युक्तंब्राह्मणायन्यवेदयेत् ॥ ११ ॥ सौवर्णींदक्षिणांदद्याद्व्रतसंपूर्तिकाम्यया ॥ नाश्नीयात्तद्दिनेकिंचिदशक्तःकंदमूल
कम् ॥ १२ ॥ रात्रौजागरणंकार्यंगीतवादित्रमंगलैः ॥ प्रभातेपूजयेद्देवींसशिवांभक्तवत्सलाम्॥१३॥ब्राह्मणान्भोज
येच्छक्त्यास्वयंभुंजीतवाग्यतः ॥ एवंयाकुरुतेनारीनसादुर्गतिमाप्नुयात् ॥ १४ ॥ युधिष्ठिरउवाच ॥ पुराकेनेहच
रितंव्रतंमंगलसंज्ञकम् ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ पुराकृतयुगेराजन्वीरसेनोनृपोत्तमः ॥१५॥ तस्यकन्यासुचार्वंगीदेवसे
नागुणान्विता ॥ हरदत्तेनसातन्वीदेवसेनानृपोत्तम ॥ १६ ॥ बुभुजेसकलान्भोगानमरैरपिदुर्लभान् ॥ कदाचिद्दैव
योगेनपूर्वकर्मविपाकतः ॥ १७ ॥ वैधव्यमगमत्साध्वीदुःखशोकसमन्विता ॥ परलोकगतेतस्मिन्हरदत्तेद्विजन्म
नि ॥ १८ ॥ बालपुत्रातुसानारीउवासकतिचिद्दिनान् ॥ एकदादिवसेसातुपतिदुःखेनदुःखिता ॥ १९ ॥ गृहीत्वा
बालतनयंस्नानार्थंयमुनांगता ॥ प्रविष्टासलिलेबालसहितानृपकन्यका ॥ २० ॥ अकस्माज्जलवेगेनतनयोविलयं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

गतः ॥ चकारशोकमतुलंहाहेतिव्यलपन्मुहुः ॥ २१ ॥ पपातधरणीपृष्ठेरंभावातहतायथा ॥ मिलिताःसेवकाःसर्वे
तथानागरिकानराः ॥ २२ ॥ उत्थाप्यनीतास्वगृहेसांत्वयामासुरप्यलं ॥ देवसेनापिकष्टेनसावधानातदाभवत् ॥
॥ २३ ॥ आहूयसकलान्विप्रान्ददौपशुधनानिच ॥ सर्वंत्यक्काययौसाध्वीऋषीणामाश्रमंशुभम्॥२४ ॥तथाश्रमंसा
ददृशेकौंडिण्यस्यमहात्मनः ॥ आश्रमःसुखदःसर्वक्लेशदुःखनिवारणः ॥२५॥ ययौतमाश्रमंपुण्यंदृष्ट्वातमृषिपुगवं ॥
दंडवत्पतिताभूमौनोत्तस्थौभृशदुःखिता ॥ २६ ॥ कृपयाऋषिवर्येणाश्वासितास्वकरेधृता ॥ कासित्वमितिसापृष्टात
यासर्वंनिवेदितम् ॥ २७ ॥ ऋषिणापिक्षणंध्यात्वातस्यादुःखस्यकारणं ॥ पूर्वजन्मभवंतस्यैकथयामाससाद
रम् ॥ २८॥ ऋषिरुवाच ॥ पूर्वजन्मनिभोभद्रेक्षत्रियोमाधवाभिधः ॥तस्यासिवल्लभानूनंभर्तृचित्तानुयायिनी ॥२९॥
कृत्वादानान्यनेकानिव्रतानिविविधानिच ॥ नकृतंमंगलागौर्याःपूजनंव्रतमुत्तमम् ॥ ३० ॥ तेनकर्मविपाकेनदुः
खितासिनृपात्मजे ॥ तद्दुःखपरिहारार्थंव्रतंकुरुममाज्ञया ॥ ३१ ॥ तथेत्युक्काब्राह्मणीसाधृत्वातच्चरणौमुदा ॥ कृपा
द्रौमुनिवर्योसौस्वयंव्रतमुपादिशत् ॥ ३२ ॥ चकारव्रतराजंतंमुनेराश्रममास्थिता ॥ निमग्नोयमुनातोयेबालकोपिकु
रूद्वह ॥ ३३ ॥ तदैवकन्याभिस्ताभिर्नागराजस्यभूतले ॥ पालितःपोषितश्चापिताभिःस्वपतिकाम्यया ॥ ३४ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

दशायौवनसंपन्नोरेमेताभिःसुखेनच ॥ विसस्मारनिजंसर्वंदिव्यभोगसमन्वितः ॥ ३५ ॥ मिलित्वानागकन्याभिःसं
पृष्टोब्राह्मणोत्तमः ॥ कुतस्तेवदनंम्लानंचिंताशोकौकुतस्तव ॥ ३६ ॥ कारणंकथयास्माकंकारयामोथनिष्कृतिम्॥
गृहीत्वाशपथंताभ्यःकथयामासकारणम् ॥३७॥ दत्त्वारत्नान्यनेकानिसेवकाबहवस्तथा ॥ निष्कासितोजलात्तूर्णंद्वि
जोमणिप्रभावतः ॥ ३८ ॥ भ्रमताप्रययौपुण्यंकौडिण्यस्याश्रमंद्विजः ॥ मुनिंचमातरंनत्वास्ववृत्तांतमवेदयत् ॥
॥ ३९ ॥ हर्षेणोत्फुल्लनयनाआलिंग्यबालकंमुदा ॥ व्रतंमुनिप्रभावंचप्रशंसंतीमुहुर्मुहुः ॥ ४० ॥ मुनेराज्ञांगृहीत्वा
थतनयेनसहाययौ ॥ उवासकतिचित्कालंनागलोकेमनोहरे ॥ ४१ ॥ भुक्तासौख्यान्यनेकानिस्नुषापुत्रैरलंकृता ॥
दिव्यदेहधराभूत्वादिव्यलोकमगात्सती ॥ ४२ ॥ भर्त्रासहैवशर्वस्यलोकेवासमवापसा ॥ एतत्तेकथितंसर्वंमंगला
गवरीव्रतम् ॥ ४३ ॥ प्रभावंसेतिहासंचकिंभूयःश्रोतुमिच्छसि ॥ एवंयाकुरुतेनारीनसादुर्गतिमाप्नुयात् ॥ ४४ ॥इह
भुक्त्वाखिलान्भोगान्अंतेशिवपुरंव्रजेत् ॥ कौमारेपिचकर्तव्यंगौरीव्रतमनुत्तमम् ॥ ४५ ॥ तथैवपंचवर्षाणिविवाहो
र्ध्वंनृपोत्तम ॥ प्रतिभौमेनभोमासिकार्यंसौभाग्यहेतवे ॥ ४६ ॥ नमोहात्कुरुतेनारीव्रतंसौभाग्यदायकं ॥ वैधव्यं
पुत्रशोकंचप्राप्नुयाज्जन्मजन्मनि ॥ ४७ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनकर्तव्यंस्त्रीभिरादरात् ॥ व्रतस्योद्यापनंकार्यंगौरीशंक

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

रतुष्टये ॥ ४८ ॥ आदौमध्येतथाचांतेअब्देषोडशकेतथा ॥ सौवर्णींप्रतिमांकृत्वास्थापयेत्कलशोपरि ॥ ४९ ॥ अ
ग्निंसंपूज्यविधिवद्धोमंकृत्वाविधानतः ॥ ब्राह्मणान्योजयेत्पश्चात्पुराणोक्तफलंलभेत् ॥ ५० ॥ कथाश्रवणमात्रेण
संपूर्णफलमश्नुते ॥ ५१ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेभाद्रपदमासमाहात्म्येनारदांबरीषसंवादेमंगलागौरीनिरू
पणंनामतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥
॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ सौभाग्यदायकंब्रूहिव्रतमेतदनुत्तमम् ॥ अस्यशुक्लतृतीयायांव्रतंसौभाग्यदायकम् ॥ १ ॥हरि
तालिकेतिविख्यातंयद्गौरीपृष्टवान्शिवं ॥ कैलासशिखरेरम्येगौरीपृच्छतिशंकरम् ॥ २ ॥ केनत्वंचमयाप्राप्तस्तद्व्र
तंब्रूहिशंकर ॥ शृणुदेविपरंगुह्यंव्रतानामुत्तमंव्रतम् ॥ ३ ॥ त्वयाकृतंयत्प्रभावात्प्राप्तमर्धासनंमम ॥ शृणुसर्वंत्वयादे
वियद्व्रतंचरितंमहत् ॥ ४ ॥ ॥ पार्वत्युवाच ॥ ॥ कथंव्रतंमयाचीर्णंतत्सर्वंब्रूहिशंकर ॥ शंकरउवाच ॥ ॥ तवज
न्मपुराजातंगौरिहिमवतोगृहे ॥ ५ ॥ तत्रत्वंपार्वतीबाल्येकुर्वतीचमहत्तपः ॥ श्रुत्वातातेनतेकष्टंदुःखितंचिंतयान्वि
तः ॥ ६ ॥ कस्मैदेयामयाकन्यासएवंचिंतयावृतः ॥ इत्येवंचिंतयंस्तत्रब्रह्मपुत्रःसमागतः ॥ ७ ॥ पूजयामासविधि
वत्पप्रच्छागमकारणम् ॥ नारदउवाच ॥ नगराजशृणुष्वेदंविष्णुनाप्रेषितोस्म्यहम् ॥ ८ ॥ योग्ययंयोग्यायदातव्यं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

कन्यारत्नमिदंत्वया ॥ हिमवानुवाच ॥ वासुदेवसमोदेवोकन्यांप्रार्थयतेयदि ॥ ९ ॥ तदामयाप्रदातव्यात्वदागमन
कारणात् ॥ तच्छुत्वानारदोविष्णुंतत्सर्वंकथयन्निति ॥ १० ॥ गतेमुनिवरेतत्रकन्यामाहूयचाब्रवीत् ॥ दत्तासित्वंम
यापुत्रिदेवायचक्रपाणये ॥ ११ ॥ तच्छुत्वादुःखिताजातापतिताधरणीतले ॥ सख्युवाच ॥ किमर्थंदुःखितादे
विवदस्वत्वंममाग्रतः ॥ १२ ॥ पार्वत्युवाच ॥ कपर्दिनंतुभर्तारंकरिष्येहंनसंशयः ॥ इतिमेचिंतितंनित्यंतातेनकृतम
न्यथा ॥ १३ ॥ तस्माद्देहपरित्यागंकरिष्येनात्रसंशयः ॥ सख्युवाच ॥ यथापितानजानातित्रजत्वंचमयावृता॥१४॥
एवंसासंमतंकृत्वानीतासित्वंमहावने ॥ पितातेचिंतयामासमूर्च्छयापतितोभुवि ॥ १५ ॥ सत्यंकृतंमयापूर्वंकिंदास्ये
गरुडध्वजे ॥ त्वंगतासिवनंघोरंव्रजत्यासखिभिःसह ॥ १६ ॥ वालुकाभिःकृतंलिंगंसखिभ्यांसहपूजितम् ॥ भाद्रशु
क्लतृतीयायांहस्तेसोमयुजित्वया ॥ १७ ॥ तत्रगीतेनवाद्येनरात्रौजागरणंकृतम् ॥ तद्व्रतस्यप्रभावेणआगतोहंतवांति
के ॥ १८ ॥ प्रसन्नोस्मिमयाप्रोक्तंवरंब्रूहिवरानने ॥ पार्वत्युवाच ॥ यदिदेवप्रसन्नोसिभर्ताभवमहेश्वर ॥ १९ ॥ तथेत्यु
क्तादादेवींकैलासंपुनरागतः ॥ ततःप्रभातसमयेकृत्वाव्रतविसर्जनम् ॥२०॥ भ्रमन्गिरिंददर्शाथकन्यांसुप्तांशुभान
नाम् ॥ उत्थाप्योत्संगमारोप्यहिमवान्रुरुदेभृशम् ॥ २१ ॥ पार्वत्युवाच ॥ मांविष्णवेप्रदातासितेनाहंवनमागता ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

पुनरूचेगिरिर्गौरीमतोदास्यामिशूलिने ॥ २२ ॥ एवमुक्काहिमवतानीतासित्वंगृहंप्रति ॥ व्रतराजप्रभावेणप्राप्तमर्धा
सनंमम ॥ २३ ॥ आलिभिर्हरितायस्मात्तस्मात्त्वंहरितालिका ॥ पार्वत्युवाच ॥ नामेदंकथितंवाथविधिंवदममप्रभो ॥
॥ २४ ॥ ईश्वरउवाच ॥ भाद्रशुक्लतृतीयायांहस्तेसोमयुजिप्रिये ॥ कर्तव्यंसुप्रसन्नेनस्त्रीभिः सौभाग्यवर्धनम् ॥ २५ ॥
मध्याह्नेतुनदींगत्वास्नात्वाचैवविधानतः ॥ सतोरणांचतुर्द्वारांकदलीस्तंभमंडिताम् ॥ २६ ॥ पूजयेत्तत्रमांत्वांचषोड
शैरुपचारकैः ॥ सप्तधान्योपरिन्यस्यकलशंताम्रमव्रणम् ॥ २७ ॥ तस्योपरिन्यसेत्त्वांचमांचैववालुकामयम् ॥ वंश
पात्रयुगंकृत्वाह्याभ्यांचैवाथशक्तितः ॥ २८ ॥ सर्वसौभाग्यद्रव्यंचसिंदूरंकुंकुमंशुभम् ॥करकर्णादिभूषाश्चस्त्रीभ्योदद्या
द्यथाविधि ॥ २९ ॥ यावज्जीवंतुकर्तव्यंसौभाग्यादिविवृद्धये ॥ उपोष्यजागरंकुर्यात्पुराणश्रवणादिभिः ॥ ३० ॥ आ
हारंकुरुतेनारीदुःखंस्याज्जन्मजन्मनि॥ सप्तजन्मभवेद्वंध्यावैधव्यंचपुनःपुनः ॥ ३१ ॥ दारिद्र्यंपुत्रशोकंचकर्कशादुः
खभागिनी ॥ पिपीलकत्वंमधुराहुग्धाद्भवतिसर्पिणी ॥ ३२ ॥ कर्कशाकर्कफलतस्तृणधान्यात्तृणोपमा ॥ नारिकेलाश
नाद्बोधाभवत्येवनसंशयः ॥ ३३ ॥ भक्षणंनैवकर्तव्यंहरितालिव्रतेशुभे ॥ रात्रौजागरणंकुर्यात्प्रभातेपूजयेत्पुनः ॥
॥ ३४ ॥ पारणंचप्रकर्तव्यंदिव्यान्नैर्ब्राह्मणैःसह ॥ इहलोकेसुखंप्राप्यअंतेमोक्षोनसंशयः ॥ ३५ ॥ कथायाःश्रवणेनै

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

वपुराणोक्तंफलंलभेत् ॥ वाजपेयसहस्राणिअश्वमेधशतानिच ॥ ३६ ॥ कथाश्रवणमात्रेणतत्फलंलभतेनरः ॥ स्कं
दउवाच॥ श्रुत्वैवंगिरिजाशंभोर्माहात्म्यंपरमाद्भुतम् ॥३७॥चकारस्नानदानानिनभस्येशोकवर्जितम् ॥ तथैवचचका
रोच्चैर्व्रतंचहारितालिका ॥ ३८ ॥ तस्यप्रभावात्संप्राप्तमर्धांगंपार्वतीपतेः ॥ एवमन्यैश्चबहुभिःकृतंपापप्रणाशनम् ॥
॥३९॥ततस्तेमुनयःसर्वेसूतवाक्येनतोषिताः॥सर्वेपप्रच्छुःसूतंचचतुर्थीव्रतमुत्तमम्॥४०॥इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणे
भाद्रपदमासमाहात्म्येचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
॥ ऋषयऊचुः ॥ अथसिद्धिःकथंनॄणांपुत्रसौभाग्यसंपदः ॥ दंपत्योःकलहश्चैवबंधुभेदेतथानृणाम् ॥ १॥ उदासीनेषुस
र्वेषुकथंसन्मुखताभवेत् ॥ द्रव्यलाभःकथंनॄणांवाणिज्येनकृषिस्तथा ॥ २ ॥ नृपतेःपरचक्रस्यजयसिद्धिःकथंभवेत् ॥
इमंप्रश्नंमहाभागवदस्वत्वंममाग्रतः ॥ ३ ॥ सूतउवाच ॥ सन्नद्धयोःपुराविप्राःकुरुपांडवसेनयोः ॥ पृष्टवान्देवकीपुत्रंकुं
तीपुत्रोयुधिष्ठिरः ॥ ४ ॥ युधिष्ठिरउवाच ॥ निर्विघ्नेनजयोमह्यंदेवदेवकथंभवेत् ॥ कांदेवतांनमस्कृत्यसम्यग्राज्यंल
भेमहि ॥ ५ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ पूजयत्वंहिदेवेशमुमामलसमुद्भवं ॥ तस्मिन्संपूजितेवीरध्रुवंराज्यमवाप्स्यसि ॥६॥
युधिष्ठिरउवाच ॥ कस्मिन्मासेप्रकर्तव्यंव्रतमेतत्सुदुर्लभं ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ कुर्याद्भाद्रपदेशुक्लचतुर्थ्यांपूजयेन्नृप ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ ७ ॥ यदाचोद्वहतेभक्तिस्तदापूज्योगणाधिपः ॥ प्रातःशुक्लतिलैःस्नात्वामध्याह्नेदेवमर्चयेत् ॥ ८ ॥ स्वशक्त्यागण
नाथस्यस्वर्णरौप्यमयाकृतिम् ॥ अथवामृन्मयींकुर्याद्वित्तशाठ्यंनकारयेत् ॥ ९ ॥ कृत्वापूजांविधानेनस्नानंपंचामृतैः
पृथक् ॥ वस्त्रंकौशेयकंरक्तंगंधदद्याच्चभक्तितः ॥ १० ॥ गणाध्यक्षेयनाम्नावैपूजयेत्तुविनायकं ॥ विनायकायपुष्पाणि
धूपंचोमासुतायच ॥ ११ ॥ दीपंरुद्रप्रियायेतिनैवेद्यंविघ्ननाशिने ॥ ततोदूर्वांकुरान्गृह्यविंशतिंचैकमेवच ॥ १२ ॥ पू
जनीयःप्रयत्नेनएभिर्नामपदैःपृथक् ॥ गणाधिपनमस्तेस्तुउमापुत्राघनाशन ॥ १३ ॥ विनायकेशपुत्रेतिसर्वसिद्धिप्र
दायक ॥ एकदंतेभवक्त्रेतितथामूषकवाहन ॥ १४ ॥ कुमारगुरवेतुभ्यंपूजनीयःप्रयत्नतः ॥ दूर्वायुग्मंगृहीत्वातुगंध
युक्तंप्रपूजयेत् ॥ १५ ॥ एकैकेनतुनाम्नावैदत्त्वैकंसर्वनामभिः ॥ आदौप्रणवमुच्चार्यनमोंताश्चप्रकीर्तिताः ॥ १६ ॥
एकैकनामभिश्चैवदूर्वायुग्ममिभाननं ॥ पूजयेत्परयाभक्त्यागणेशंसिद्धिदायकम् ॥ १७ ॥ अथैकविंशतिंकुर्यान्मो
दकान्घृतपाचितान् ॥ स्थापयित्वागणाध्यक्षसमीपेकुरुनंदन ॥ १८ ॥ दशविप्रायदातव्यादशचात्मनिभोज
येत् ॥ एकंगणाधिपेदद्यात्तंनैवेद्येनृपोत्तम ॥ १९ ॥ सघृतंपायसैर्युक्तंमोदकांश्चनिवेदयेत् ॥ पंचखाद्यंपृथक्चै
वशर्करायुतमर्पयेत् ॥ २० ॥ गणेशःप्रतिगृह्णातिगणेशोवैददातिच ॥ गणेशस्तारकोभाभ्यांगणेशायनमोनमः ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ २१ ॥ दीयतेगणनाथायप्रीयतांमेगणाधिपः ॥ सौभाग्यंसौमनस्यंचकरोतिगणनायकः॥२२॥ इतिमंत्रंसमुच्चा
र्यदशदद्याद्विजातये॥कृत्वानैमित्तिकंकर्मपूजयेदिष्टदेवताम् ॥ २३ ॥ ब्राह्मणान्भोजयेद्भक्त्याभुंजीयात्तैलवर्जितम् ॥
एवंकृतेधर्मराजगणनाथस्यपूजने ॥ २४ ॥ विजयस्तेभवेन्नित्यंसत्यंसत्यंवदाम्यहं ॥ त्रिपुरंहंतुकामेनपूजितःशूल
पाणिना ॥ २५॥ शक्रेणपूजितःसम्यक्तथावृत्रवधेनृप ॥ नलस्यान्वेषणेतद्वद्दमयंत्याचपूजितः ॥ २६ ॥ रामदे
वेनतद्वच्चसीतामानयतापुरा ॥ दृष्टासीतामहाभागावीरेणचहनूमता ॥ २७ ॥ भगीरथेनतद्वंधेगंगामानयतापुरा ॥
अमृतोत्पादनार्थाययथादेवासुरैरपि ॥ २८ ॥ अमृतंहरतापूर्ववैनतेयेनपक्षिणा ॥आराधितोगणाध्यक्षस्त्वमृतंचा
नयद्बलात् ॥ २९ ॥ यदापूर्वंहिदैत्येनहृतोरुक्मिणिनंदनः ॥ आराधितोमयातद्वद्रुक्मिण्यासहितेनतु ॥ ३० ॥
कुष्ठव्याधियुतेनाथसांबेनाराधितःपुरा ॥ जयकामस्तथात्वंहितमाराधयशंकरम् ॥ ३१ ॥ प्राप्स्यसित्वंस्वकंराज्यं
नात्रकार्याविचारणा ॥ सूतउवाच ॥ एवमुक्तस्तुकृष्णेनसानुजःपांडुनंदनः ॥ ३२ ॥ प्रजांपप्रच्छदेवायगणेशपूज
नेविधिम् ॥ कस्मिन्कार्येगणेशस्यपूजाप्रत्यूहनाशिनी ॥ ३३ ॥ एतन्मेब्रूहिविस्तीर्णंलोकानांहितकाम्यया ॥ श्री
कृष्णउवाच ॥ पूजयित्वामहाभागनाम्नासिद्धिविनायकम् ॥ ३४ ॥ सिध्यंतिसर्वकार्याणिसततंपूजयेदतः ॥ यज्ञा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

रम्भेचसंपूज्यस्वासनेचउमासुतः ॥ ३५ ॥ व्रतारम्भेषुसर्वेषुपूजनीयोविनायकः ॥ कृषिप्रारंभसमयेकर्षकश्चप्रपूजये
त् ॥ ३६ ॥ सस्यवृद्धिर्भवेत्तस्यधनंप्राप्नोतिनिश्चितम् ॥ पुष्टिकामैस्तथासूक्तैःपूजनीयोगणाधिपः ॥ ३७ ॥ विद्या
कामोलभेद्विद्यांधनकामोलभेद्धनम् ॥ जयंतुजयकामस्तुपुत्रार्थीलभतेसुतम् ॥ ३८ ॥ पतिकामाचभर्तारंसौभाग्यं
चसुवासिनी ॥ विधवापूजयित्वातुवैधव्यंनाप्नुयात्पुनः ॥ ३९ ॥ एतद्वःकथितसंर्वचतुर्थीव्रतमुत्तमम्॥पूजनंगणनाथ
स्यफलंचैवसुनिश्चितम् ॥ ४० ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेभाद्रपदमाहात्म्येंऽबरीषनारदसंवादेचतुर्थीव्रतकथनं
नामपंचमोध्यायः ॥ ५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

अस्यैवशुक्लपक्षस्यपंचमीऋषिसंज्ञिता ॥ तदनुष्ठानमात्रेणसर्वपापक्षयोभवेत् ॥ १ ॥ ऋतुदोषात्स्त्रियोमुक्तास्तथा
चान्येन्यदोषतः ॥ अंबरीषउवाच ॥ कीदृशीपंचमीब्रह्मन्कथंसाऋषिसंज्ञिता ॥ २ ॥ मुच्यतेपातकात्कस्माद्रजोदो
षसमुद्भवात् ॥ नारदउवाच ॥ अज्ञानाज्ज्ञानतोवापिस्त्रीयाजातारजस्वला ॥ उपस्पृशतिभांडादीन्गृहकर्मणिसंस्थि
ता ॥ ३ ॥ प्राप्नोतिसामहत्पापंमृताचनरकंव्रजेत् ॥ शृणुतत्कारणंयस्माद्वर्जनीयारजस्वला ॥ ४ ॥ ब्रह्महत्यांपु
राशक्रोवृत्रंहत्वामहासुरम् ॥ पापेनमहताराजन्पीडितोब्रह्महत्यया ॥ ५ ॥ ब्राह्मणंसमुपादायह्यात्मनःशुद्धिकारणा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

त् ॥ शुद्धिंचकारयामासतदाशक्रंपितामहः ॥ ६ ॥ देवःसचस्तुतोब्रह्मगणंध्यात्वाचकारवै ॥ शुद्धिंशक्रस्यराजेन्द्र
प्रहृष्टेनांतरात्मना ॥ ७ ॥ विभज्यब्रह्महत्यांचचतुर्धाचचतुर्मुखः ॥ प्रक्षिप्यराजशार्दूलंचतुःस्थानेषुवैतदा ॥ ८ ॥
वह्नेःप्रथमज्वालायांवर्षाकालेनदीषुच ॥ तृतीयेपर्वताग्रेचस्त्रीणामृतुषुपार्थिव ॥ ९ ॥ अतोरजस्वलानारीपरित्या
ज्याविशेषतः ॥ ब्रह्मणःशासनाद्राजंश्चतुर्वर्णेषुसर्वदा ॥ १० ॥ प्रथमेऽहनिचांडालीद्वितीयेब्रह्मघातिनी ॥ तृतीये
रजकीप्रोक्ताचतुर्थेहनिशुध्यति ॥ ११ ॥ अज्ञानाज्ज्ञानतोवापिसंपर्कात्पातकंचयत् ॥ चतुर्णामपिराजेन्द्रयद्वृत्रवध
संभवम् ॥ १२ ॥ ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रस्त्रीभिःकार्याप्रयत्नतः ॥ मासिभाद्रपदेचैवशुक्लपक्षेतुपञ्चमी ॥ १३ ॥ कर्तव्या
साप्रयत्नेनसर्वपापैःप्रमुच्यते ॥ अंबरीषउवाच ॥ मुनेब्रूहिममाग्रेत्वंमाहात्म्यमिदमुत्तमम् ॥ १४ ॥ आदौकेनचि
दाख्यातंसप्तर्षीणांव्रतंपरम् ॥ किंपुण्यंकिंफलंतस्यव्रतमाचरितस्यवै ॥ १५ ॥ नारदउवाच ॥ सुराष्ट्रिकस्मिंश्चि
द्देशेचातुर्वर्ण्यसमाश्रये ॥ब्राह्मणःकर्मठस्तस्यसाध्वीव्रतपरायणा ॥ १६ ॥ सुमित्रोनामविप्रर्षिःसर्वभूतहितेरतः ॥ कृ
षिंकरोत्यसौविप्रःकुटुंबंपालयत्यसौ ॥ १७ ॥ तस्यभार्यासुसाध्वीचपतिव्रतपरायणा॥ कदाचिद्दैवयोगेनआगताऋषि
पञ्चमी ॥ १८ ॥ तस्मिन्नेवदिनेराजन्सुमित्रोवैपितुर्दिनम् ॥ भोज्यभूरिप्रदोविप्रोभार्यांप्रतिजगादह ॥ १९ ॥ सु

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

मित्रउवाच ॥ शृणुप्रियेतुमेवाक्यंक्षयाहश्वाद्यमेपितुः ॥ आमंत्रणंकरिष्यामिऋषीणांवनवासिनाम् ॥ २० ॥ यास्या
मिपरयाभक्त्यापितॄणांतृप्तिहेतवे ॥ तथेत्युक्त्वाथविप्रोसौसंप्राप्तोयमुनातटे ॥ २१ ॥ निमंत्रितास्तुमुनयःपितॄनुदि
श्यभोनृप ॥ संयोगोरजसःप्राप्तस्तत्कालेतस्यभार्यया॥ २२ ॥विस्मितासातदाराजन्पप्रच्छस्त्रीकदंबकम् ॥ आर्या
किंतुमयाकार्यंपितृकार्यंगृहेमम ॥ २३ ॥ आमंत्रितास्तुभूदेवास्तेसर्वेस्वर्गगामिनः ॥ वृथापाकंचसंजातंक्षयाहंविफ
लंगतम् ॥ २४ ॥ मध्याह्नेभास्करेजातेकालेचकुतपस्थिते ॥सुमित्रआगतोगेहमृषिवृंदेनसंयुतः॥२५॥ततःस्त्रीभिः
समाख्यातःसद्यःस्नानंचकारसः ॥ तदग्रेऋषयःपुत्राःक्षयाहेसमुपागताः ॥ २६ ॥ अन्नंचद्विविधंरम्यंलेह्यभक्ष्यसम
न्वितं ॥ ततश्चाहारसमयेऋषयोदिव्यचक्षुषा ॥ २७ ॥ रजःसंयोगसंस्पृष्टंज्ञात्वातद्विद्विजोत्तमं ॥ शापंदत्त्वातदा
सर्वेनिराशाःपितरोगताः ॥ २८ ॥ कर्मणःफलतःकालस्तस्मात्कालेनियोजितम् ॥ २९ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपु
राणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येषष्ठोध्यायः ॥ ६ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥छ॥
अंबरीषउवाच॥किंचकारसुमित्रोसौभार्ययादुःखितःप्रभो ॥ नारदउवाच ॥ ऋषीणांसांत्वनंकर्तुंगतस्तेषांतपोवनम्॥
॥ १ ॥ कृत्वाबहुदिनंतेषांसेवनंभक्तिपूर्वकं ॥ ततस्तेऋषयःसर्वेशापोद्धारंददुःपुनः ॥ २ ॥ ऋषेत्वंसप्तवर्षाणिभुंजी

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यतववल्लभा ॥ भूत्वापुत्रगृहेवासंकृत्वासर्वंस्मरिष्यसि ॥ ३ ॥ ततःप्राप्तेऽष्टमेवर्षेतवश्राद्धादिनेकिल ॥ ततःसंपादितेपा
केक्षीरभांडेविषंफणिः ॥ ४ ॥ त्यक्तागच्छेच्चसाशुनीतद्भांडमस्पृशत्तदा ॥ ज्वलत्काष्ठेनतत्पृष्ठेतत्पत्नीताडायिष्यति॥
॥ ५ ॥ तद्दोषान्नैवदास्यंतिभक्षशून्यास्तवापिच ॥ तयोर्विवदतोर्वाक्यंवृषश्चान्यस्तवात्मजः ॥ ६ ॥ करोतुऋषिपंच
म्याव्रतंपापप्रणाशनं ॥ तस्यपुण्यप्रभावेणतवमुक्तिर्भविष्यति ॥ ७ ॥ एवंतद्वचनंश्रुत्वाब्राह्मणःस्वगृहंययौ ॥ ततः
कालेनबहुनानिजपापनियोजितः ॥ ८ ॥ पंचत्वमागतासाध्वीनीतायमपुरींप्रति ॥ घातितायमदूतैश्चविविधैर्वधबंध
नैः ॥ ९ ॥ ततःकर्मक्षयोजातःश्वानयोनिमुपागता ॥ तस्याभर्ताश्वानयोन्यांकालधर्मेणयोजितः ॥ १० ॥ स्वस्त्रीसं
पर्कदोषेणबलिवर्दोबभूवसः ॥ सुमित्रस्यापिपुत्रोसौगुरुशुश्रूषणेरतः ॥ ११ ॥ सुमतिर्नामधर्मज्ञोदेवतातिथिपूजकः॥
तस्यतौपितरौराजन्नृतुसंपर्कदोषतः ॥ १२ ॥ तिर्यग्योनिमनुप्राप्तावुभौजातिस्मरौनृप ॥ सुतस्यचगृहेमाताजय
श्रीःशुनकीतदा ॥ १३ ॥ उच्छिष्टभोजनेजातास्मरतीपूर्वपातकं ॥ सुमित्रोपिपतिस्तस्याबलीवर्दोनरेश्वर ॥ १४ ॥
नित्यंलांगलकर्षीचबलिवर्दोबभूवह ॥ पितुःक्षयाहेसंप्राप्तेसुमतिस्तुततोद्विजः ॥ १५ ॥ भार्यांचंद्रवतीनामउवाचश्र
द्धयान्वितः ॥ अद्यसंवत्सरदिनंपितुर्मेचारुहासिनि ॥ १६ ॥ भोक्तव्याब्राह्मणाश्चैवपाकसिद्धिर्विधीयतां ॥ चकारपाक

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

सिद्धिंचसाभर्तुःशासनात्तदा ॥ १७ ॥ मुक्तंपायसभांडेचसर्पेणगरलंनृप ॥ दृष्ट्वाब्रह्मवधाद्भीताशुनीभांडंतदास्पृशत् ॥
॥ १८ ॥ द्विजभार्याचतांदृष्ट्वाउल्मुकेनततोडह ॥ निक्षिप्यचैवपात्राणिस्नात्वाभूमौहितंचयत् ॥ १९ ॥ भोजिताब्रा
ह्मणास्तेनश्राद्धंकृत्वाविधानतः ॥ ततोभुक्तेषुविप्रेषुनोच्छिष्टंचददौबहिः ॥ २० ॥ विस्मितायास्तयाशुन्याउपवासोब
भूवह ॥ ततोरात्र्यांप्रवृत्तायांसाशुनीक्षुधिताभवत् ॥ २१ ॥ बलिवर्दंसमागम्यभर्तारमिदमब्रवीत् ॥ अहंबुभुक्षितानां
थनदत्तंभोजनंमम ॥ २२ ॥ ग्रासादिकंनदत्तंवैक्षुधामांपीड्यतेभृशं ॥ अथप्रत्याब्दिकेप्राप्तेनकिंचिदाशितंमया ॥२३॥
पायसान्नेपपाताथगरलंसर्पसंभवं ॥ मयाविचिंतितमिदंमरिष्यंतिद्विजातयः ॥ २४ ॥ संस्पृष्टपयसोदोषाद्धत्वाहंताडि
ताभृशं ॥ दुःखितातेनमेगात्रंकटिर्भग्नाकरोमिकिं ॥ २५ ॥ ततःप्राहबलीवर्दोभद्रेत्वत्पापजंफलं ॥ किंकरोम्यसमर्थो
हंभारवाहीचसर्वथा ॥ २६ ॥ अथाहमात्मजक्षेत्रेभ्रामितःसकलंदिनं ॥ वाहितोप्यात्मजेनाहंमुखंबद्धवाबुभुक्षितः ॥
॥ २७ ॥ वृथाश्राद्धंकृतंतेनहाजाताममकष्टता ॥ पुत्रदानादहंतृप्तोनत्वंतृप्तिमुपागता ॥ २८ ॥ तयोःसंवदतोरेवंमाता
पित्रोर्महीभृत ॥ श्रुत्वावाक्यंतदापुत्रोयदुक्तंचतदातयोः ॥ २९ ॥ मातापित्रोश्चमुक्त्यर्थंसतदाप्रस्थितोवनं ॥ गच्छ
न्नृषीन्प्रतितदासुमतिर्वदतांवरः ॥ ३० ॥ ददर्शचाश्रमंपुण्यंगंगातटसमीपगं ॥ तत्रगत्वाज्ञानवृद्धान्ऋषींश्चपरमेष्ठि

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नः ॥ ३१ ॥ प्रणिपत्याब्रवीद्वाक्यंहितंचैवतदातयोः ॥ सुमतिरुवाच ॥ कथ्यतांब्रह्मऋषयःप्रश्नंमेसुसमाहिताः ॥
॥ ३२ ॥ केनकर्मविपाकेनपितामाताकुयोनिषु ॥ एतामवस्थांसंप्राप्तौमुच्येतेपातकात्कथम् ॥३३॥ ऋषयऊचुः॥
तवमातापुराविप्रस्वगृहेबालभावतः ॥ ऋतुकालंविदित्वातुभांडादीनस्पृशत्तदा ॥ ३४ ॥ तेनकर्मविपाकेनशुनोयोनि
मुपागता ॥ सतत्संपर्कदोषेणबलिवर्दोबभूवह ॥ ३५ ॥ एतयोर्मुक्तिकामार्थंकुरुत्वंऋषिपंचमीम् ॥ सकलत्रस्तदावि
प्रऋषीन्संपूज्ययत्नतः ॥ ३६ ॥ एवंकृतेतुविप्रेंद्रऋषिपंचमिसंज्ञकम् ॥ मोक्षितौपितरौपापात्पूर्वजन्मनिचार्जितात् ॥
॥३७॥शाकाहारस्तुकर्तव्योनीवारान्श्यामकानपि॥३८॥इतिश्रीभवि०नारदांबरीषसंवादेभा०सप्तमोध्यायः ॥७॥
॥अंबरीषउवाच॥कदाकार्यमिदंब्रह्मन्व्रतंपरमदुष्करं॥नारदउवाच॥प्राप्तेभाद्रपदेमासेशुक्लपक्षेचपंचमी॥१॥व्रतंतु
ऋषिपंचम्यांकर्तव्यंक्षत्रियोत्तम॥ऋतुसंपर्कजोदोषःक्षयंयातिनसंशयः ॥२॥ भाद्रेमासिसितेपक्षेपंचम्यांनियतःस्थि
तः॥ प्रत्यूषेऋषिपंचम्यांदंतधावनपूर्वकं॥३॥ नद्यांवापितडागेवाशुचौदेशेगृहेपिवा॥मध्याह्नेचैवसंप्राप्तेमंडलंगोमया
दिकैः ॥४॥न्यिधायविविधैःशुभ्रैःस्वस्तिकाद्यैर्मनोहरैः॥संस्थाप्यब्राह्मणान्सप्तशुद्धयेपूजयेद्द्विजान्॥५॥ स्वर्णरौप्यम
ग्न्वापितदृभावेकुशात्मकान् ॥कश्यपोत्रिर्भरद्वाजोविश्वामित्रोथगौतमः ॥ ६ ॥ जमदग्निर्वसिष्ठश्चसाध्वीचैवाप्यरुंध

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ती ॥ तच्छ्रुत्वासुमतिर्वाक्यंभाषितमृषिभिस्तदा ॥ ७ ॥ इतिश्रुत्वातुपित्रर्थंमुक्त्यर्थंतुतदातयोः ॥ गृहंगत्वाव्रतंचक्रे
सभार्यःश्रद्धयान्वितः ॥ ८ ॥ व्रतंतुऋषिपंचम्याःसर्वपापप्रणाशनं ॥ ऋषीणांवचनात्ताभ्यांयथोक्तंव्रतमुत्तमम् ॥ ९ ॥
विधानार्थंचसंप्राप्यमातापित्रोःफलंददौ ॥ व्रतपुण्यप्रभावेणमातातातःकुयोनितः ॥ १० ॥ मुक्तातुराजशार्दूलवि
मानवरमाश्रिता ॥ दिव्यांबरधराभूत्वागतास्वर्गंमहीपते ॥ ११ ॥ पितासोपिततोवेगान्मुच्यतेपशुयोनितः ॥ स्वर्गं
प्राप्तोमहाराजव्रतस्यास्यप्रभावतः ॥ १२ ॥ एवमेकस्यमासस्यदिनस्यगदितंफलं ॥ किंपुनःपूर्णमासस्यकथयामि
शुभंफलम् ॥ १३ ॥ अतःसर्वप्रयत्नेनकुरुमासव्रतंशुभं ॥ ब्रह्महत्याचतुर्भक्तात्यक्तास्थानचतुष्टये ॥ १४ ॥ अग्नौजले
गिरौस्त्रीषुयात्यक्ताब्रह्मणापुरा ॥ तस्याःसंपर्कमात्रेणब्रह्महाजायतेनरः ॥ १५ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेननरैःकार्यातुपंच
मी ॥ पुरामहीपुरेराजन्क्षत्रियोमाधवाभिधः ॥ १६ ॥ पुत्रैश्चतुर्भिःसंयुक्तःकदाचिद्दैवयोगतः ॥ मंदाग्निःकफसंपन्नोह्यं
धःकुष्ठयुतःसदा ॥ १७ ॥ एवंतेरोगयुक्ताःस्युःपूर्वकर्मस्वभावतः ॥तान्दृष्ट्वाशोकसंपन्नान्क्षात्रियःपर्यचिंतयत् ॥१८॥
पूजाव्रतानिबहुशऔषधानिबहून्यपि॥ ददावपिगुणस्तेभ्योनययौद्विजपुंगव ॥१९॥ एवंमंत्रविदःसर्वेतथायंत्रविदश्च
ये ॥भिषग्वराभूताविदोद्रव्यैःसंतोषिताअपि॥२०॥ प्राणशेषाःसमभवन्सर्वेतेनिधनोन्मुखाः॥तान्दृष्ट्वामाधवोत्यर्थमुद्वि

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

मोह्यभवत्तदा ॥ २१ ॥ प्रेतीभूतान्गृहीत्वातुरेवातीरमुपाविशत् ॥ तत्रापिदैवयोगेनकौण्डिण्यःसमुपागतः ॥२२॥
तंप्रणम्यनिजंदुःखकारणंपर्यपृच्छत ॥ केनकर्मविपाकेनरोगिणस्तनयामम ॥ २३ ॥ तदस्यकारणंब्रूहिनिष्कृतिं
चापिसर्वशः ॥ ज्ञात्वासमाधिनासर्वंकथयामासकारणम् ॥२४॥ कौंडिण्यउवाच ॥अहोतेतनयाःपूर्वंब्राह्मणाःकाम
चारिणः ॥ कुर्वंतिचैवकर्माणिकथयामिसविस्तरम्॥ २५ ॥अधोयंसर्वदातिष्ठत्पर्वताग्रेनिजेच्छया ॥ रजस्वलास्त्रि
याऽऽसक्तःकुष्ठचयंतनयःपुरा ॥ २६ ॥ अग्नेःप्रथमज्वालायांहोमंकुर्वन्दिनेदिने॥मंदाग्निस्तेनपापेनजातोयंतनयस्त
व ॥ २७॥ वर्षासुयेनकुल्यायांवृष्टिपातेजलाशये ॥ तेनपापेनजातोयंकफयुक्तस्तवात्मजः ॥ २८ ॥ एवंचतुर्भिस्तै
र्दोषैर्ब्रह्महत्यासमुद्भवैः ॥ व्याप्तास्तैर्निरयान्भुक्काततोजातास्तवात्मजाः ॥ २९ ॥ भुक्तावशेषदोषेणरोगयुक्तास्तुतेऽ
भवन् ॥ अतस्तत्कर्मभोगस्यमुक्तयेव्रतमुत्तमम् ॥ ३० ॥ व्रतंकुरुऋषिपंचम्यांतेनकार्यंभविष्यति ॥ यातेमुनिवरेत
स्मादागताऋषिपंचमी ॥ ३१ ॥ पुत्रेभ्यःकारयित्वासौयथाशक्त्यायथाविधि ॥ तस्यपुण्यप्रभावेणरोगमुक्तास्तुतेभ
वन् ॥ ३२ ॥ नारदउवाच ॥ एवंबहुभिराचीर्णंपंचम्यांव्रतमुत्तमम् ॥ किंवदामिकथातेषामेवमेवावधारय ॥ ३३॥
इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येअष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ नारदउवाच ॥ अत्रैवान्यद्व्रतंकार्यंभाद्रव्रतपरायणैः ॥ नागव्रतेतिविख्यातंसर्वनागभयावहम् ॥ १ ॥ नतेषांजाय
तेवाधाविषसर्पसमुद्भवा ॥ अंबरीषउवाच ॥ यात्वयाकथिताराजन्पंचमीनागसंज्ञिता ॥ २ ॥ सेतिहासंविधानंतत्
कथ्यतामृषिसत्तम ॥ नारदउवाच ॥ चतुर्थ्यामेकभुक्तंतुतस्यांनक्तंप्रकीर्तितम्॥ ३ ॥ भूरिचंद्रमयंनागंअथवाकल
धौतजं ॥ कृत्वादारुमयंवापिअथवामृन्मयंप्रिय ॥ ४ ॥ पंचम्यामर्चयेद्भक्त्यानागंपंचफणंस्मृतं ॥ करवीरैर्जाति
पुष्पैःशतपत्रैश्चपद्मजैः ॥ ५ ॥ तथागंधैश्चधूपैश्चपूजयेन्नागमात्रकं ॥ ब्राह्मणान्भोजयेद्भक्त्याघृतपायसमोदकैः॥
॥ ६ ॥ अनंतंवासुकिंशेषंपद्मंकम्बलमेवच ॥ तथाकर्कोटकंनागंनागमश्वतरंतथा ॥ ७ ॥ धृतराष्ट्रंशंखपालंकालियं
तक्षकंतथा ॥ पिंगलंचमहानागंभाद्रेमासिप्रकीर्तिताः ॥ ८ ॥ व्रतस्यांतेपारणंस्यात्क्षीरैर्ब्राह्मणभोजनं ॥ सुवर्णभा
रनिष्पन्नंनागंदद्याच्चगांतथा ॥ ९ ॥ तथावस्त्राणिदेयानिव्यासायामिततेजसे ॥ एवंसंपूजयेन्नागान्सदाभक्त्यास
मन्वितः ॥ १० ॥ कुर्याद्द्वादशवर्षंतुपंचम्यांतुवरानने ॥ एवंकुर्वंतियेभक्त्यानागानांव्रतमुत्तमम् ॥ ११ ॥ नतेषांस
र्पजाबाधाभविष्यतिकदाचन ॥ नारदउवाच ॥ अत्रैवसर्पदष्टानांमुक्त्यर्थंव्रतमाचरेत् ॥ १२ ॥ तदेवाहंप्रवक्ष्यामिसं
क्षेपेणयथातथं ॥ अंबरीषउवाच ॥ नागदष्टोनरोराजन्प्राप्यमृत्युंव्रजत्यधः ॥ १३ ॥ अधोगत्वाभवेत्सर्पोनिर्विषो

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नात्रसंशयः ॥ नागदष्टःपितायस्यभ्रातावादुहितापिवा ॥ १४ ॥ मातापुत्रोथवाभार्याकर्तव्यंतैरिदंव्रतं ॥ मोक्षाय
तस्यविप्रेंद्रदानंव्रतमुपोषणम् ॥ १५ ॥ ब्रूहिमेद्विजशार्दूलयेनदोषात्प्रमुच्यते ॥ नारदउवाच ॥ उपोष्यापंचमीस
म्यङ्नागानांबलवर्द्धिनी ॥ १६ ॥ एकाग्रचित्तंयावत्तद्विधानंशृणुभारत ॥ मासिभाद्रपदेराजन्शुक्लपक्षेतुपंचमी ॥ १७ ॥
सापिपुण्यतमाप्रोक्ताग्राह्यासर्वैस्तुकाम्यया ॥ चतुर्थ्यामेकभुक्तंचतस्यांनक्तंप्रकीर्तितम् ॥ १८ ॥ कुर्याच्चांद्रमसं
नागमथवाकलधौतजम् ॥ अथदारुमयोभाव्योमृन्मयोवाथशक्तितः ॥ १९ ॥ पंचम्यामर्चयेद्भक्त्यानागंपंच
फणंतथा ॥ करवीरैस्तथापद्मैर्जातिपुष्पैःसुगंधिभिः ॥ २० ॥ गंधपुष्पैश्चनैवेद्यैःस्नाप्याःक्षीरादिभिर्नृप ॥ ब्रा
ह्मणान्भोजयेत्पश्चादन्नपायसमोदकैः ॥ २१ ॥ अनंतंवासुकिंशेषंपद्मंकंबलमेवच ॥ तथाकर्कोटकंनागंनागमश्वतरं
तथा ॥ २२ ॥ धृतराष्ट्रंशंखपालंकालीयंतक्षकंतथा ॥ पिंगलंचतथानागंमासिभाद्रपदेक्रमात् ॥ २३ ॥ पूजयित्वा
प्रयत्नेनपंचम्यांनक्तभुग्भवेत् ॥ एवंद्वादशकृत्वावैमासिभाद्रपदेनृप ॥ २४ ॥ वत्सरांतेयथाशक्त्यामहाभोज्यंतुका
रयेत् ॥ ब्राह्मणानांयतीनांचनागानुद्दिश्यभक्तितः ॥ २५ ॥ इतिहासविदेनागंकांचनंरत्नचित्रितं ॥ गांचदद्या
त्सवत्सांवैसर्वोपस्करसंयुतां ॥ २६ ॥ दानकालेपठेदेतत्स्मरन्नारायणंविभुं ॥ सर्वांगंसर्वधातारमनंतमपराजितम् ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ २७ ॥ येकेचिन्मेकुलेसर्पैर्दष्टाःप्राताह्यधोगतिं ॥ व्रतेनानेनगोविंदमुक्तिभाजोभवंतुते ॥ २८ ॥ इत्युच्चार्याक्षतै
र्युक्तंसितचंदनमिश्रितं ॥ वासुदेवाग्रतोभूयस्तोयंतोयेथनिक्षिपेत् ॥ २९ ॥ अनेनविधिनासर्वेपरमेष्यंतिवामृताः॥
सर्पतस्तेभियास्यंतिस्वर्गतिंनृपसत्तम ॥ ३० ॥ कृत्वासर्वान्समुद्धृत्यकुलजान्कुलनंदन ॥ प्रयातिविष्णुसान्निध्यं
सेव्यमानोप्सरोगणैः॥ ३१ ॥ वित्तशाठ्यविहीनोयंसर्वमेतत्फलंलभेत् ॥ ३२ ॥ नक्तंचभक्तिसहिताःसितपंचमीषुये
पूजयंतिभुजगान्कुसुमोपहारैः ॥ तेषांगृहेष्वभयदाहिभवंतिसर्पादर्पान्वितामणिमयूखविभूषितांगाः॥ ३३ ॥ इतिश्री
भविष्योत्तरपुराणेनार०भाद्रपदमासमाहात्म्येनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
॥ सूतउवाच ॥ शुक्लस्यैवतथाषष्ठ्यांललितांचैवपूजयेत् ॥ स्त्रीभिःसौभाग्यकामार्थंपुत्रपौत्रविवृद्धये ॥ १ ॥ कथ
यामिसमासेनविधानंविधिपूर्वकं ॥ कृष्णेनकथितंपूर्वंकृष्णायैदुःखमुक्तये ॥ २ ॥ तदेतत्कथयिष्यामिशृणुध्वंमुनिस
त्तमाः ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ भाद्रेभाद्रपदेमासिशुक्लषष्ठ्यांसुसंयता ॥ ३ ॥ नारीस्नात्वाप्रभातेतुशुक्लमाल्यांबरप्रिया॥
सुवेषाभरणोपेताभूत्वासंगृह्यवालुकाम् ॥ ४ ॥ आनीयवंशपात्रेतुपंचपिंडाकृतिंशुभां ॥ ध्यात्वातुललितांदेवींततो
वननिवासिनीम् ॥ ५ ॥ पंकजंकरवीरंचनेपालींमाधवींतथा ॥ एकैकाष्टशतंग्राह्यमष्टाविंशतिरेववा ॥ ६ ॥अक्षता

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

कलिकागृह्यताभिर्देवींसमर्चयेत् ॥ प्रार्थयेदग्रतोभूत्वादेवींतांगिरिशप्रियां ॥ ७ ॥ ललितेललितेदेविसौख्यसौभाग्य
दायिनि ॥ अनंतंदेहिसौभाग्यंभगवत्यपरावरं ॥ ८ ॥ मंत्रेणानेनकुसुमैश्चंपकैश्चसुशोभनैः ॥ एवमभ्यर्च्यविधिनानै
वेद्यंपुरतोन्यसेत् ॥ ९ ॥ विविधैरपिकूष्मांडनारिकेलैस्सदाडिमैः ॥ बीजपूरैःसतुंडीरैःकारवेल्लैःसुशोभनैः ॥ १० ॥ फ
लैस्तत्कालसंभूतैःकृत्वाशोभांतदग्रतः ॥ विरूढैर्धान्यसंभूतैर्दीपालीभिःसमंततः ॥ ११ ॥ सार्धंसगुणकैर्धूपैःसेलालकक
रंजकैः ॥ गुडपुष्पैःकर्णवेष्टचैर्मोदकैरुपमोदकैः ॥ १२ ॥ बहुप्रकारैर्नैवेद्यैर्यथाविभवसारतः ॥ एवमभ्यर्च्यविधिवद्रा
त्रौजागरणंचरेत् ॥ १३ ॥ गीतवाद्यैर्नटैर्नृत्यैःप्रेक्षणीयैरनेकधा ॥ सखीभिःसहितासाध्वीतांरात्रींप्रशमंनयेत् ॥ १४ ॥
गंधपुष्पैरथाभ्यर्च्यगीतवाद्यपुरःसरं ॥ तच्चदद्याद्द्विजेंद्रायनैवेद्यंहिनरोत्तमे ॥ १५ ॥ स्नात्वागृहंसमागत्यहुत्वावैश्वानरं
क्रमात् ॥ देवान्पितॄन्मनुष्यांश्चपूजयित्वासुवासिनीः ॥ १६ ॥ कन्यकाश्चैवसंभोज्याब्राह्मणान्दशपंचच ॥ भक्ष्यभो
ज्यैर्बहुविधैर्दत्त्वादानानिभूरिशः ॥ १७ ॥ ललितामेस्तुसुप्रीताइत्युक्तातुविसर्जयेत् ॥ यःकश्चिदाचरेदेतद्व्रतंसौभाग्य
दंपरम् ॥ १८ ॥ ललितापुष्टिसंज्ञंचसर्वपापनिबर्हणम् ॥ नरोवायदिवानारीतस्यपुण्यफलंशृणु ॥ १९ ॥ यत्तुलभ्यंव्र
तैश्चान्यैर्दानैर्वानृपसत्तम ॥ तपोभिर्नियमैर्वापितदेतेनेहलभ्यते ॥ २० ॥ इहचैवातुलासंपत्सौभाग्यमनुभूयते ॥ कृ

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

त्वामूर्ध्निपदंपार्थसपत्नानांयशस्विनी ॥ मृताशिवपुरंप्राप्यसाकुटुंबेनसुव्रता ॥ २१ ॥ प्राप्नोतिदर्शनंदेव्यामयातुसह
मोदते ॥ पुण्यंसौख्यादिहागत्यसर्वसौख्यंचविंदति ॥ २२ ॥ साक्षात्त्रेतायुगेनारीसीतेवप्रियवल्लभा ॥ इदंयःशृणुया
त्पार्थपठेद्वासाधुसंसदि ॥ २३ ॥ सोपिपापविनिर्मुक्तःशिवलोकेमहीयते ॥ षष्ठ्यांव्रतांतरगतावरवंशपात्रेसंपूजयित्वा
सिकतांक्रमेण ॥ नक्तंचजागरमनुव्रतवेषशीलाकुर्यादसौत्रिभुवनेललितेवभाति ॥ २४ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणे
नारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येदशमोध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
सूतउवाच ॥ भाद्रेमासिसितेपक्षेकृत्वानित्यविधिंव्रती ॥ पूजयेत्परयाभक्त्यासोमंचंदननिर्मितम् ॥ १ ॥ एतद्व्रतंपुरा
केनकृतंकेनप्रकाशितं॥एतद्व्रतप्रभावेणसंततिश्चिरजीविनी॥२॥ऋषयऊचुः॥एतत्सविस्तरंब्रूहित्वद्वक्राच्छ्रवणेप्सवः
॥ सूतउवाच ॥ अत्रार्थेधर्मराजेनपृष्ट्वाकृष्णोब्रवीदिदम् ॥ ३ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ मुनींद्रोलोमशोनाममथुरायांगतः
पुरा ॥ सोर्चितोवसुदेवेनदेवक्याचयुधिष्ठिर ॥ ४ ॥ उपविश्यकथांपुण्यांकथयित्वामनोरमां ॥ ततःकथयितुंभूयःक
थामेतांप्रचक्रमे ॥ ५ ॥ कंसेनतेहताःपुत्राजाताजाताःपुनःपुनः ॥ मृतवत्सादेवकीत्वंपुत्रदुःखेनदुःखिता ॥ ६ ॥ य
थाचंद्रमुखीदीनाबभूवनहुषप्रिया ॥ यस्माच्चीर्णेव्रतेचैवभूयादक्षय्यवत्सका॥ ७ ॥ तथात्वमपिवैभद्रेभविष्यसिनसंश

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यः ॥ देवक्युवाच ॥ कासाचंद्रमुखीब्रह्मन्बभूवनहुषप्रिया ॥ ८ ॥ किंचीर्णंहितयादिव्यंव्रतंसंततिवर्द्धनम् ॥ सपत्नी
दर्पदलनंसौभाग्यारोग्यदंविभो ॥ ९ ॥ लोमशउवाच ॥ अयोध्यायांपुराराजानहुषोनामविश्रुतः ॥ तस्यासीद्रूपसंप
न्नादेवीचंद्रमुखीप्रिया ॥ १० ॥ तथातत्रैवनगरेविष्णुगुप्तोभवद्द्विजः ॥ आसीद्रुणवतीतस्यपत्नीभद्रमुखीतथा ॥११॥
तयोरासीदतिप्रीतिःस्पृहणीयापरस्परम् ॥ अथतेद्वेपिसख्येवैस्नानार्थंशरयूजले ॥ १२ ॥ प्राप्तेप्राप्ताश्चतत्रैवबह्वचोवै
नगरांगनाः ॥ ताःस्नात्वामंडलंचक्रुस्तन्मध्येव्यक्तरूपिणम् ॥ १३ ॥ लेखयित्वाशिवंशांतमुमयासहशंकरम् ॥ गंध
पुष्पाक्षतैर्भक्त्यापूजयित्वायथाविधि ॥१४॥ प्रणम्यगंतुकामास्ताःपप्रच्छुश्चवरस्त्रियः ॥ ताऊचुः ॥ शिवदःशंकरो
स्माभिःपार्वत्यासहपूजितः ॥ १५ ॥ बद्ध्वासूत्रमयंतंतुंशिवस्यात्मानिवेदितः ॥ १६ ॥ धारणीयमिदंतावद्यावत्प्रा
णविधारणम् ॥ तासांतद्वचनंश्रुत्वासख्यौचेमेपिदेवकि ॥ १७ ॥ श्रुत्वातुसमयंतत्रबद्ध्वादोर्भ्यांतुदोरकम् ॥ ततस्ता
श्चगृहंजग्मुःस्वसखीभिःसमावृताः ॥ कालेनमहतातस्यास्तद्व्रतंविस्मृतंशुभम् ॥ १८ ॥ चंद्रमुख्याःप्रमत्तायाविस्मृ
तःसतुदोरकः ॥ भद्रमुख्यास्तथाभद्रेविस्मृतंसर्वमेवतत् ॥ १९ ॥ मृताकैश्चिदहोरात्रैःसाबभूवप्लवंगमी ॥ भद्राख्या
कुक्कुटीजाताव्रतभंगाच्छुभानने ॥ २० ॥ संभूयभूयसमयंप्राग्व्रतंचक्रतुःसह ॥ कालेनपंचतांप्राप्तेसखीभावात्सहैव

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ते ॥ २१ ॥ अदेवमातृकेदेशेजातेपिकुलसंमते ॥ ब्राह्मणीब्राह्मणीजातायासाभद्रमुखीपुरा ॥ २२ ॥ ईश्वरीजातमहि
षीयासीच्चंद्रमुखीपुरा ॥ नाम्नाभद्रमुखीयासीद्भूषणानामसाभवत् ॥ २३ ॥ अनग्निकस्यभार्यासीद्राज्ञस्तस्यपुरो
धसः ॥ अतीववल्लभाचासीद्भूषणाभूषणप्रिया ॥ २४ ॥ तस्याबभूवुरष्टौचपुत्राःसर्वगुणान्विताः ॥ पुनर्निरंतराप्री
तिस्तयोरासीद्यथापुरा ॥ २५ ॥ मध्येवयसिराज्ञीचपुत्रमेकमजीजनत् ॥ ईश्वरीरोगिणंमूकंनेत्रहीनंरुजांगृहम् ॥
॥ २६ ॥ तादृशोपिमहाभागमृतोसौनववार्षिकः ॥ ततःसाभूषणाद्रष्टुंईश्वरींपुत्रदुःखितां ॥ २७ ॥ सखीभावादति
स्नेहात्पुत्रैश्चपरिवारिता ॥ अमुक्ताभरणानित्यंस्वरूपेणैवभूषिता ॥ २८ ॥ तांदृष्ट्वातादृशींभव्यांप्रजज्वालेश्वरीरु
षा ॥ ततोगृहंप्रेषयित्वाब्राह्मणीतीव्रमत्सरा ॥ २९ ॥ चिंतयामाससाशीघ्रंतस्याःपुत्रवधंप्रति ॥ निश्चित्यचेतसाकु
द्धाप्यानयामासतत्सुतान् ॥ ३० ॥ हताहताश्चतेपुत्राःपुनर्जीवंसमागताः ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीष
संवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येएकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

॥ऋषयऊचुः॥ततःकिमकरोद्राज्ञीदृष्ट्वापुत्रान्सुजीवितान्॥केनैतेजीविताःसूततत्सर्वंकथयस्वनः॥१॥सूतउवाच॥त
द्दृष्ततरंदृष्ट्वासापिचाहूयभूषणाम्॥उपविश्यासनेश्रेष्ठेबहुमानपुरःसरम्॥२॥अपृच्छद्विस्मयाविष्टासाराज्ञीनृपवल्लभा॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ब्रूहितथ्यंमहाभागेकिंत्वयासुकृतंकृतम् ॥ ३ ॥ येनतेनिहताःपुत्राःपुनर्जीवंत्यनामयाः ॥ जीवद्वत्साबहुसुताक्षणभूष
णशालिनी ॥ ४ ॥ किमाचरसिकल्याणितत्सर्वंकथयस्वमे ॥ भूषणोवाच ॥ शृणुदेविप्रवक्ष्यामिजन्मांतरविचेष्टि
तम् ॥ ५ ॥ किंचतद्विस्मृतंसर्वमयोध्यायांकृतंहियत् ॥ आवाभ्यांव्रतवैकल्यंप्रमत्ताभ्यांवरानने ॥ ६ ॥ येनत्वंमर्क
टीजाताजाताहंकुक्कुटीतथा ॥ तथाचव्रतवैकल्यंत्वयाचापल्यतःकृतम् ॥ ७ ॥ मयातुसर्वभावेनचेतसाध्यायशंकर
म् ॥ तथाभाद्रपदस्नानंव्रताचरणमुत्तमम् ॥ ८ ॥ एतद्विकारणंभद्रेनान्यत्किंचित्करोम्यहं ॥ लोमशउवाच ॥ इ
त्याकर्ण्यवचः स्मृत्यपूर्वजन्मविचेष्टितम् ॥ ९ ॥ ईश्वरीचतयासार्द्धंपुनःसम्यक्चकारह ॥ व्रतस्यास्यप्रभावेनपुत्र
पौत्रादिसंभवम् ॥ १० ॥ भुक्काचसौख्यमतुलमंतेशिवपुरंगता ॥ तस्मात्त्वमंपिकल्याणीव्रतमेतत्समाचर ॥ ११ ॥
आरब्धेऽस्मिन्व्रतेदिव्येजीवत्पुत्राभविष्यसि ॥ देवक्युवाच ॥ ब्रह्मन्नाख्याहिमेसम्यग्व्रतमेतत्सुखप्रदम् ॥ १२ ॥
संतानवृद्धिकरणंसमानायुष्यवर्द्धनम् ॥ लोमशउवाच ॥ भद्रेभाद्रपदेमासिसप्तम्यांसलिलाशये ॥ १३ ॥ स्नात्वा
शिवंमंडलकेलेखयित्वासहांबिकम् ॥ संपूज्यैकादशैःसूत्रैर्युतंतंतुदृढव्रतम् ॥ १४ ॥ सौवर्णराजतंवापिसौत्रंवाधारये
त्करे ॥ मंडकान्वटकान्शाकान्मासेपक्षेथवाशुभे ॥ १५ ॥ स्वयंताश्चैवभोक्तव्याव्रतभंगभयाच्छुभे ॥ प्रतिमासं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

तुसप्तम्यांशुक्लपक्षेविशेषतः ॥ १६ ॥ पूजांतेवाणकंदद्याद्ब्राह्मणायकुटुंबिने ॥ धारिकामुद्रिकाब्राह्मीहैमीरूप्यास्व
शक्तितः ॥ १७ ॥ ताम्रपात्रोपरिस्थाप्यब्राह्मणेभ्योनिवेदयेत् ॥ आचार्यायविशेषेणसुवर्णस्यांगुलीयकम् ॥ १८ ॥ पुष्प
कुंकुमसंयुक्तैस्तांबूलांजनसूचकैः ॥ एतत्तेसर्वमाख्यातंव्रतंसंतानवर्धनम् ॥ १९ ॥ कुरुदेविप्रयत्नेनजीवद्वत्साभवि
ष्यसि ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥ इत्युक्तातुमुनिश्रेष्ठस्तत्रैवांतरधीयत ॥ २० ॥ चकारसर्वयत्नेनयदुक्तंतेनधीमता ॥ व्र
तस्यास्यप्रभावेनदेवकीमामजीजनत् ॥ २१ ॥ तत्प्राप्त्यर्थंनरैःसम्यक्सुखसंततिवर्द्धनम् ॥ एवंयःशृणुयाद्भक्त्याय
श्चैतत्प्रतिपादयेत् ॥ २२ ॥ व्रतमाख्यानसहितंसोऽपिपापैःप्रमुच्यते ॥ २३ ॥ व्याख्यानकंव्रतमिदंसुतसौख्यकामा
यास्त्री करिष्यतिशिवंहृदयेनिधाय ॥ दुःखंविहायबहुशःकृतकल्मषौघान्सास्त्रीव्रताद्भवतिशोभनजीववत्सा ॥ २४ ॥
स्वर्णमुक्ताप्रवालानिआमुक्ताभरणानिच ॥ एषांदानानिदेयानिव्रतसंपूर्तिहेतवे ॥ २५ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणे
नारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

अंबरीषउवाच ॥ मृतवंध्यातुयानारीकाकवंध्यातथापरा ॥ गर्भस्रावाऋतुमतीनानादोषैश्चदूषिता ॥ १ ॥ कर्मणा
केनमुच्येततद्व्रतंब्रूहिमेमुने ॥ नारदउवाच ॥ मासिभाद्रपदेसम्यक्सम्यक्स्नात्वायथाविधि ॥ २ ॥ तस्यैवशुक्लस

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

म्यांज्येष्ठायोगेप्रपूजनम् ॥ रात्रौजागरणंकुर्याद्गीतवादित्रनिस्वनैः ॥ ३ ॥ त्वंलक्ष्मीस्त्वमुमादेवीत्वंज्येष्ठेसर्वदाम
रैः ॥ पूजितासिमयादेविवरदाभवमेसदा ॥ ४ ॥ पुत्रदारविवृद्ध्यर्थंलक्ष्म्याश्चैवविवृद्धये ॥ अलक्ष्म्याश्चविनाशाय
सर्वकालंद्विजोत्तम ॥ ५ ॥ गुरुंसंपूजयेद्भक्त्यावस्त्रैराभरणादिभिः ॥ द्वादशैवतुवर्षाणिपूजनीयाप्रयत्नतः ॥ ६ ॥याव
ज्जन्मतथापूर्वविधिनानेनमानवैः ॥ ददातिवित्तंपुत्रांश्चह्यर्चनीयासदास्त्रिया ॥ ७ ॥ अनेनविधिनायुक्तोयोहिपूजय
तेनरः ॥ नारीवापूजयत्येतांसत्यलक्ष्मीविवृद्धये ॥ ८ ॥ वंध्यातुलभतेपुत्रान्दुर्भगासुभगाभवेत् ॥ मृतवत्साजीवव
त्साकाकवंध्याचजीवति ॥ ९ ॥ दुःखितोहिनरःकश्चित्सर्वदाससुखीभवेत् ॥ एवंविधिविधानेनज्येष्ठायास्त्वर्चनंचरे
त् ॥ १० ॥ एवंकार्यंकुरुश्रेष्ठज्येष्ठायाःशोभनंव्रतम् ॥ नीराजनेकृतेचैवदीपोग्राह्यःसुभक्तितः ॥११॥ नैवेद्यसहितंप्रा
प्यव्रतीत्वग्रेयुधिष्ठिर॥गुरुहस्तात्सदाग्राह्योदीपःप्रज्वालितोमहान् ॥१२॥ व्रतस्थोभक्तियुक्तश्चशुचिःप्रयतमानसः ॥
अनेनविधिनाचैवव्रतंग्राह्यंयुधिष्ठिर ॥ १३ ॥ ज्येष्ठानाममहादेवीभुक्तिमुक्तिफलप्रदा ॥ यस्तुपूजयतेराजंस्तस्मै
स्वर्गंप्रयच्छति ॥ १४ ॥ मासिभाद्रपदेपक्षेशुक्लेज्येष्ठार्कसंयुते ॥ तस्मिन्यस्मिन्दिनेकुर्याज्ज्येष्ठायाःपरिपूजनं ॥१५॥
तत्राष्टम्यांयदावारोभानोर्ज्येष्ठार्कसंयुते ॥ नीलज्येष्ठेतिसाप्रोक्तादुर्भगाबहुकालिका ॥ १६ ॥ कृतस्नानोत्तरःकुर्यात्त

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

स्यामन्यत्रवादिने ॥ नद्यांपूर्वेद्युरागत्यसिकताशुद्धदेशजा ॥ १७॥ देवीरूपंतुतत्रैवकृत्वातुब्राह्मणैःसह ॥ मंडलेतां
तुसंस्थाप्यदेवींहेममयींततः ॥ १८॥ स्थापयेद्राजतींदेवींरौप्यांवापटकुड्ययोः ॥ आवाहयेत्ततोदेवीमथवापुस्तके
पिवा ॥ १९ ॥ त्रिलोचनांशुक्लदतींबिभ्रतींराजतींतनुम् ॥विततांरत्ननयनांज्येष्ठामावाहयाम्यहम् ॥ २० ॥ स्तुत्वा
चस्तोत्रसंपत्त्यागीताचपुरतस्ततः ॥ सौवीरैश्चैवसंयुक्तोदद्यात्सामनसेप्सितम् ॥ २१ ॥ सुवासिनीभ्यःशक्त्याचदद्या
द्वैसुकृतंव्रती ॥ तत्रदेवीमनुज्ञाप्यतत्रभुंजीतवाग्यतः ॥ २२ ॥ भक्षयित्वातथाचम्यदेवींनत्वापुनःपुनः ॥ शचीव्र
तंचकृत्वातुकुर्यात्प्रातर्विसर्जनम् ॥ २३ ॥ एवमेवचकुर्यात्तद्व्रतंचप्रतिवासरम् ॥ विसर्जनांतेचततःसिकतांवारिणि
क्षिपेत् ॥ २४॥ अपूपवटकान्दद्याद्ब्राह्मणेभ्यस्ततोव्रती ॥ कुर्यादेवंप्रयत्नेनसायंचाथविसर्जनम् ॥ २५ ॥ विद्या
र्थीप्राप्नुयाद्विद्यांस्त्रीकामःस्त्रियमेवच ॥ हविष्यंस्वयमश्नीयाद्ब्राह्मणांस्तेनभोजयेत् ॥ २६ ॥ अनेनविधिनायस्तुब्रा
ह्मणानांचतुष्टये ॥ व्रतान्तेप्रतिमांकुर्यात्सौवर्णींपलसंमिताम् ॥ २७ ॥ कृष्णवस्त्रेणसंयुक्तामाचार्यायनिवेदयेत् ॥
वस्त्राभरणमाल्यैस्तुलेपनैःपूजितंद्विजम् ॥ २८ ॥ प्रणिपत्यततःपश्चात्तस्मैसर्वंनिवेदयेत् ॥ ब्राह्मणाभुक्तवन्तस्तेप्र
कुर्युःस्वस्तिवाचनम् ॥ २९ ॥ एवंकृतेव्रतंसम्यक्सर्वशांतिःप्रजायते ॥धनधान्यसमृद्धिश्चआरोग्यंचप्रजायते ॥३०॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

परमांश्रियमाप्नोतिज्येष्ठादेव्याःप्रसादतः ॥ ३१ ॥ इतिश्रीभ० नारदांबरीषसंवादेभा०मा० त्रयोदशोध्यायः ॥ १३ ॥
अंबरीषउवाच ॥ दूर्वाष्टमीतिविख्यातंस्त्रीणांसौभाग्यवर्धनम् ॥ सर्वकामप्रदंनृणांतद्व्रतंकथयस्वमे ॥ १॥ नारदउवा
च ॥ शुक्लाष्टमीतिथिर्यातुमासिभाद्रपदेभवेत् ॥ दूर्वाष्टमीतिसाज्ञेयानोत्तरासाविधीयते ॥ २ ॥ मुहूर्तैरोहिणेष्टम्यांपूर्वा
वायदिवापरा ॥ दूर्वाष्टमीतिवाकार्याज्येष्ठांमूलंचवर्जयेत् ॥ ३ ॥ प्राप्तेभाद्रपदेमासिशुक्लाष्टम्यांद्विजोत्तम ॥ दूर्वामभ्य
र्चयेद्भक्त्याज्येष्ठांमूलंचवर्जयेत् ॥ ४ ॥ ऐंद्रर्क्षेपूजितादूर्वाहन्त्यपत्यानिनान्यथा ॥ भर्तुरायुर्हरामूलेतस्मात्तांपरिवर्ज
येत् ॥ ५ ॥ सिंहस्थेसोत्तमासूर्येनकार्याउदितेमुनौ ॥ अगस्त्येउदितेतातपूजयेदमृतोद्भवाम् ॥ ६ ॥ वैधव्यंपुत्रशोकं
चदशजन्मनिपंचच ॥ राजन्भाद्रपदेमासिशुक्लाष्टम्यामुपोषितः ॥ ७ ॥ पूजयेच्छंकरंभक्त्यायोनरःश्रद्धयान्वितः ॥स
यातिपरमंस्थानंयत्रदेवस्त्रिलोचनः ॥ ८ ॥ गणेशंशंकरंयस्तु दूर्वयापूजयेन्मुने ॥ फलैश्चसकलैर्दिव्यैर्गंधपुष्पविलेप
नैः ॥ ९ ॥ यानपूजयतेदूर्वांमोहादिहयथाविधि ॥ त्रिषुजन्मसुवैधव्यंलभतेनात्रसंशयः ॥ १० ॥ तस्मात्संपूजनीया
साप्रतिवर्षंवधूजनैः ॥ दूर्वांगणेशमीशानंपूजयित्वायथाविधि ॥ ११ ॥ शुचौदेशेपूजितायांदूर्वायांराजसत्तम ॥ स्था
प्यलिंगंततोगन्धैःपुष्पैर्धूपैःसमर्चयेत् ॥ १२ ॥ खर्जूरैर्नालिकेरैश्चमातुलिंगैःफलैस्तथा ॥ पूजयेच्छंकरंभक्त्यादूर्वा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यांविधिवद्द्विजाः ॥ १३ ॥ दध्यक्षतैःपुष्पफलैरर्घ्यंदद्यात्त्रिलोचनम् ॥ दूर्वाशमीभ्यांसंपूज्यमानवःश्रद्धयान्वितः ॥ ॥ १४ ॥ सर्वैसत्कृतजन्मास्यात्सर्वदेवैस्तुपूजितः ॥ विद्यांप्राप्नोतिविद्यार्थीपुत्रार्थीपुत्रमाप्नुयात् ॥ १५ ॥ धर्मार्थीधर्म माप्नोतिकन्यार्थीलभतेचताम् ॥ मनसायद्यदिच्छेच्चतत्तदाप्नोतिमानवः ॥ १६ ॥ एवंसंपूजयेद्दूर्वांकृतकृत्योनसंशयः ॥ ससप्तजन्मपापौघैर्मुच्यतेनात्रसंशयः ॥ १७ ॥ कृतोपवासःसप्तम्यामष्टम्यांपूजयेच्छिवम् ॥ दूर्वासमेतंविप्रेंद्रदध्य क्षतफलैःशुभैः ॥ १८ ॥ त्वंदूर्वेऽमृतजन्मासिवंदितासिसुरासुरैः ॥ सौभाग्यंसंततिंदेहिसर्वकार्यकरीभव ॥ १९ ॥ य थाशाखाप्रशाखाभिर्विस्तृतासिमहीतले ॥ तथाविस्तृतसंतानंदेहित्वमजरामरे ॥ २० ॥ सलिंगमन्त्रैरीशानमर्चयेत्प्र यतःशुचिः ॥ ततःसंपूजयेद्विप्रान्फलैर्नानाविधैरपि ॥ २१ ॥ अनग्निपक्वमश्नीयादन्नंदधिफलंतथा ॥ अक्षारलवणंरा जन्नश्नीयान्मधुनान्वितम् ॥ २२ ॥ दद्यात्फलानिविप्रेभ्योफलाहारीस्वयंभवेत् ॥ प्रणम्यशिरसादूर्वांसकलंशिवमश्नु ते ॥ २३ ॥ यएवंकुरुतेभक्त्यामहादेवस्यपूजनम् ॥ गणत्वंयात्यसौनूनंमुच्यतेब्रह्महत्यया॥ २४ ॥ एवंपुण्यापापहरा अष्टमीदूर्वसंज्ञिता॥ चतुर्णामपिवर्णानांस्त्रीजनानांविशेषतः ॥ २५ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ अत्रैवान्यद्व्रतंवक्ष्येसर्वकाम फलप्रदम्॥ शक्लाष्टम्यामवाप्तायांमासिभाद्रपदेतथा ॥ २६ ॥ दूर्वाव्रतानाममुखेउत्तराशाभिगामिनी॥ पूजयेद्गृहमानी

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यगंधमाल्यानुलेपनैः ॥ २७ ॥ फलमूलैस्तथाचैवधूपदीपैर्विसर्जयेत् ॥ अग्निपक्वंतथासर्वंनैवेद्यंचकथंचन ॥ २८ ॥
भोक्तव्यंचतथाब्रह्मन्नग्निपक्वंविवर्जयेत् ॥ दूर्वाकुरस्थांसंपूज्यविधिनायौवनश्रियम् ॥ २९ ॥ यौवनंस्थिरमाप्नोतियत्र
यत्राभिजायते ॥ अष्टम्यांफलपुष्पैश्चयौवनैर्नालिकेरकैः ॥ ३० ॥ द्राक्षामोदकपिष्टैश्चबदरैर्लकुचैस्तथा ॥ नारिंगैर्जं
बुकैराम्रैर्बीजपूरैश्चदाडिमैः ॥ ३१ ॥ दध्यक्षतैःस्रजोभिश्चधूपैर्नैवेद्यदीपकैः ॥ दूर्वामंत्रेणराजेन्द्रपूजयेत्परयामुदा ॥
॥ ३२ ॥ तथापिष्टानिविप्रेंद्रफलंचविविधंप्रभो ॥ तिलपिष्टकगोधूमधान्यपिष्टानिपांडव ॥ ३३ ॥ भोजयित्वासुहृन्मं
त्रिसंबंधिस्वजनांस्तथा ॥ ततोभुंजीततच्छेषंस्वयंश्रद्धासमन्वितः ॥ ३४ ॥ कर्तव्याचैकभुक्तेनज्येष्ठामूलंयदाभवेत् ॥
दूर्वामभ्यर्चयेद्भक्त्यानवंध्यंदिवसंनयेत् ॥ ३५ ॥ मासेभाद्रपदेचैवशुक्लाष्टम्यांद्विजोत्तमः ॥ दूर्वाष्टमीव्रतंपुण्यंयःकरो
तीहमानवः॥ ३६ ॥ नतस्यक्षयमाप्नोतिसंतानंव्याप्तपौरुषम्॥नंदतेवर्धतेनित्यंयथादूर्वातथाकुलम् ॥ ३७॥ इतिश्री
भविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्र०मा०दूर्वाव्रतंनामचतुर्दशोध्यायः ॥ १४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
॥ नारदउवाच ॥ ॥ अस्मिन्भाद्रपदेमासिशुक्लेज्येष्ठर्क्षसंयुता ॥ ज्येष्ठाष्टमीचयाप्रोक्तादुःखदौर्भाग्यनाशिनी ॥ १ ॥
सर्वसंपत्प्रदात्रीचपुत्रपौत्रविवर्धिनी ॥ तस्यांव्रतंप्रकर्तव्यंमहालक्ष्म्याःप्रतुष्टये ॥ २ ॥ दिनैःषोडशभिःसार्धंसर्व

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

पापप्रणाशनम् ॥ विष्णुनागोपितंपूर्वंलक्ष्म्यागमनशंकया ॥ ३ ॥ स्कंदस्यप्रीतिभावेनकथयामासशंकरः ॥ सौभाग्यजननंस्त्रीणांदौर्भाग्यपरिकृंतनम् ॥ ४ ॥ परमैश्वर्यजननंतद्व्रतंब्रूहिशंकर ॥ ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ साधुसाधुमहाबाहोयत्पृष्टोहंतवानघ ॥ ५ ॥ ततोहंसंप्रवक्ष्यामिव्रतानामुत्तमंव्रतम् ॥ येनाचीर्णेननरोदुर्गतिंयातिकर्हिचित् ॥ ॥ ६ ॥ सुभगादुर्भगावापिस्त्रियोनविधवागृहे ॥ अस्तिदेव्याव्रतंपुण्यंमहादेव्याःषडानन ॥ ७ ॥ नारीणांचनराणांचसर्वदुःखापहंतथा ॥ ॥ स्कंदउवाच ॥ ॥ देवासुरमभूद्युद्धंपूर्णमब्दशतेपुरा ॥ ८ ॥ वृतेसुराणामधिपेदेवानांचपुरंदरे ॥ तत्रदेवैर्महावीर्यैर्नारायणबलाश्रयात् ॥ ९ ॥ असुरानिर्जिताःसर्वेपातालतलमाययुः॥केचिल्लंकांगताःकेचित्प्रविष्टावरुणालयम् ॥ १० ॥ गिरिदुर्गंसमाश्रित्यकेचित्तस्थुर्महाबलाः ॥ ११ ॥ तत्रकोलासुरोनाममहावीर्योमहाबलः॥ गोमंतंदुर्गमंदुर्गंगिरिमाश्रित्यनिर्भयः ॥ १२ ॥ याराजकन्यकालोकेरूपयुक्तामहागुणाः ॥ आनीयगिरिदुर्गस्थोरमयामाससर्वशः॥ १३ ॥ रमयित्वाक्षयंतत्रकामरूपीविहंगमः॥तस्मिन्नेवतुकालेतुआगतौमुनिसत्तमौ॥ १४ ॥ श्रुतिप्रभावसंपन्नःपौलस्त्योगौतमःसह॥ श्रुतिप्रभावसंपन्नंश्रुत्वावाक्यंजनस्यतत् ॥ १५ ॥ कोलासुरेतिजनिताकन्याहेतोःशिखिध्वजे॥तानूचतुस्ततःसर्वेआगतोस्तिमहामुनिः॥ येनतोयनिधिःपीतोविंध्याद्रिश्चनिवारितः ॥ १६ ॥ वातापील्वलनामा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नौदैत्यौयेनविनाशितौ॥ तंगच्छामोवयंसर्वेकोलासुरवधाप्तये ॥ १७॥इत्यामंत्र्यजनाःसर्वेगत्वातमभिवाद्यच॥ऊचुः
सर्वेयथावृत्तंकोलासुरविचेष्टितम् ॥ १८॥ तच्छ्रुत्वाभगवानाहमैत्रावरुणिरग्रधीः॥ सृष्टस्थितिविनाशानांकारणंभक्त
वत्सलः ॥ १९ ॥ रामस्यादौतपस्यंतिब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ तिस्रःसंध्यामूर्तिमतस्तेषांशुश्रूषणेरताः ॥ २० ॥प्र
विश्यतांमहालक्ष्मीःशक्तिरूपेणसंस्थिता ॥ सर्वशक्तियुतादेवीलोकानांहितकाम्यया॥ २१ ॥ इत्युक्त्वात्वरितंगत्वा
कोलासुरवधाप्तये ॥ निवेद्यनिखिलंतेभ्यस्तस्थुःप्राञ्जलयोजनाः ॥ २२ ॥ तच्छ्रुत्वानिखिलंतेभ्योब्रह्मविष्णुमहेश्व
राः ॥ संध्यात्रयंसमाहूयवाचंप्रोचुर्जनेश्वराः॥ २३ ॥ वंदारुसुरवंद्येंद्रमौलिमाणिक्यमंडल ॥ हनिष्यतिमहालक्ष्मी
र्युद्धेकोलासुरंपुरीम् ॥ २४ ॥ भगवत्योमूर्तिमत्योदंदशूलादिभिर्वरैः ॥ आयुधैर्विविधैःकृत्वाजयमाप्स्यथसंगरे
॥२५॥युष्माकंच सहायोसौशिवःक्रोधसमुद्भवः ॥ भूतनाथोभूतमन्युर्वःसहायोभविष्यति ॥२६ ॥ इत्युक्त्वात्वरितं
गत्वारुरुधुः कोलराक्षसम्॥ निरुध्यचपुरीमध्यंजगर्जुर्जर्जरस्वनाः॥ २७ ॥ भिद्यंतश्वदिशोद्वन्द्वेवर्धयन्त्यश्वमत्क्रुधा
॥ २८॥ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येपंचदशोध्यायः॥ १५॥ ॥ ७ ॥
स्कंदउवाच ॥ देव्याःसेनापरिक्रान्तंपुरंतस्यसुराद्विषः ॥ अकरोत्कीर्तितःसोऽपिएतन्मेकृपयावद ॥ १ ॥ ईश्वरउवा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

च ॥ कोलासुरोपितच्छुत्वानिर्ययौचनिजासनात् ॥ रोषेणक्रोधताम्राक्षोमेरोरिवमृगांतकः ॥ हस्त्यश्वरथपादातिच
तुरंगबलान्वितः ॥ २ ॥ निर्ययौपृतनायोद्धुंकालिकायाइवाशनिः ॥ सकुंडलशिरस्त्राणकवचधृतवानपि ॥ ३ ॥ब
द्धगोधांगुलित्राणःक्रुद्धोरुद्रइवापरः ॥ ततोराक्षससैन्यंतुभूतनाथेनसंगतम् ॥ ४ ॥ देवनारिमनोल्लासियुद्धंचक्रेतिभी
षणम् ॥ महारवैर्भीमघोषैर्बाणक्रेंकारनिःस्वनैः ॥ ५ ॥ निःस्वाननिनदैश्चैवलोकःशब्दमयोभवत् ॥ जयाभिधानंवद
तांधावतामितरेतरम् ॥ ६ ॥ ववृधेसमरेघोरंमुष्टामुष्टिकचाकचि ॥ उद्धतेराक्षसेवेलेभूतनाथोमहाबलः ॥ ७ ॥ममर्द
राक्षसानीकंशरैश्चाप्यतिदारुणैः ॥ हतंदृष्ट्वासुरबलंक्रुद्धःकोलासुरोरणे ॥ ८ ॥ अभिद्रुत्यगदापाणिंताडयामासभैरव
म् ॥ ययौमूर्छांमहाश्वर्यांतेनाभिहतमस्तकः ॥ ९ ॥ ततोदेव्यतिवेगेनताभिर्दुद्रावचाद्भुते ॥ त्रिशूलैरपिजघ्नुस्तंप
ट्टिशैश्चविदारयन् ॥ १० ॥ मुष्टिभिस्ताडयामासुर्नखरैश्चव्यदारयन् ॥ यदाघातंसमाजघ्नुःसिंहःशूरवरंयथा॥ ११ ॥
सकुंडलशिरस्त्राणोदष्टोष्ठोरक्तलोचनः ॥ कृतभ्रूकुटिवक्त्रोसौराक्षसस्तांमुहुर्मुहुः ॥ १२ ॥ गदयाताडयामासशिरःकं
ठोरुकुक्षिषु ॥ बभंजुस्त्वांगदांमांतुहसतःसमदाकुलः ॥ १३ ॥ ततोधनुर्धरोभूत्वाबाणजालमवाकिरत् ॥ तासांशा
रीरमर्माणिभिंदन्नरिपुरोगणैः ॥ १४ ॥ ननामबद्धवैरोसौहृदयंसाभिनच्छरैः ॥ तत्रयुध्यस्तरास्तास्तुतंपादेजगृहस्तद

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ १५ ॥ आकाशेभ्रामयित्वातुचिक्षिपुर्गगनेक्रुधा ॥ कोलासुरोऽपिपतितोयावदुत्थातुमिच्छति ॥ १६ ॥ तावन्निर्गत्यलक्ष्मीस्तांपादाभ्यांचप्रपीडयत् ॥ तत्याजपीडितंरक्षोविकृत्यनयनेभृशम् ॥ १७ ॥ मुक्तकंठस्वनंकृत्वाततोमोहमुपेयिवान् ॥ ततोदेवाःसगंधर्वामनुष्याऋषयोस्तुवन् ॥ १८ ॥ देवनाथश्चदेवाश्चननृतुस्तेमदाकुलाः ॥ देवदुंदुभयोनेदुःपुष्पवृष्टिःपपातह ॥ १९ ॥ दिशःप्रसेदुर्मरुतोववुःसर्वसुखावहाः ॥ सुरासुरशिरोरत्नवंद्यपादांबुजास्ततः ॥ २० ॥ देव्योदिव्येनयानेनयांतिकोलापुरंप्रति ॥ आयांतींपद्मजांवीक्ष्यमुक्तपादायशृंखलः ॥ २१ ॥ तुष्टावपरयाभक्त्याराजकन्यागणोमुदा ॥ राजकन्याऊचुः ॥ वंदारुवीरसुरवृंदकिरीटकोटीरोचिर्घटानिकरकल्पितरत्नदीपम् ॥ देवित्वदीयचरणंशरणंजनानांसेवामहेसकलमंगलवर्द्धनाय ॥ २२ ॥ उत्फुल्लसत्कजदलायतलोचनायैगंडोल्लसच्चलितकुंडलमंडितायै ॥ राकाशशिप्रतिघपन्ननुकोमलायैतस्यैनमःकमललोचनवल्लभायै ॥ २३ ॥ सद्भक्तकल्पलतिकांहरिकंठभूषंकेयूरहेमकटकोज्ज्वलकंकणांकं ॥ संसारसागरमुखेपततोममाद्यदेहित्वदीयपदपीठमनंगमातः ॥ २४ ॥ दृष्ट्वादेविजनाजयायविबुधब्रह्मादिपत्यंगताविष्णोर्वक्षसियाचकारवसतिंनीलाब्जमालादशा ॥ इंद्राद्यानतसत्त्वदीयचरणद्वंद्वाजसेवारतंकारुण्यामृतसारपूरितदृशामापश्यपश्येश्वरी ॥ २५ ॥ मल्लिप्रफुल्लकुसुमोज्ज्व

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

लमध्यभागधम्मिल्लभारजिततारकवीचिवप्रा ॥ उत्तंसहेमनिकषोज्ज्वलकायकांतिर्लक्ष्मीःस्वयंप्रणमतांश्रियमातनो
तु ॥ २६ ॥ इतिश्रुत्वामहालक्ष्मीर्भक्तानामिष्टदायिनी ॥ योगिन्यश्चभविष्यध्वमितितासांवरंददौ ॥ २७ ॥ इति
श्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येषोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥
ईश्वरउवाच ॥ ततःप्रभृतिलोकेषुपूज्यास्ताःसर्वकामदाः ॥ ताश्चतुःषष्टियोगिन्योमहालक्ष्मीपरिग्रहात् ॥ १ ॥ नृ
त्यंतिनिवहैस्तत्रगीतवादित्रनिःस्वनैः ॥ पुरेदिव्यामहालक्ष्मीकरवीरपुरेनिशि ॥ २ ॥ एवंप्रभावासादेवीविष्णुमा
यषडानन ॥ व्रतस्यास्यविधानंचशृणुमत्तोविधानतः ॥ ३ ॥ मासिभाद्रपदेशुक्लेपक्षेज्येष्ठयुताष्टमी ॥ प्रारब्धव्यंव्र
तंतत्रमहालक्ष्म्यायुतात्मभिः ॥ ४ ॥ करिष्यामिव्रतंदेवित्वद्भक्तस्त्वत्परायणः ॥ तवाविघ्नेनमेयातुसमाप्तिंत्वत्प्रसा
दतः ॥ ५ ॥ इत्युच्चार्यततोबध्वादोरकंदक्षिणेकरे॥षोडशग्रंथिसहितंगुणैःषोडशभिर्युतम्॥६ ॥ततोन्वहंमहालक्ष्मीं
पूजयन्नियतात्मवान् ॥ गंधपुष्पैःसनैवेद्यैर्यावत्कृष्णाष्टमीदिनम् ॥ ७ ॥ तस्मिन्दिनेतुसंप्राप्तेकुर्यादुद्यापनंव्रती ॥
वस्त्रमंडपिकांकृत्वामाल्यरत्नोपशोभिताम्॥८॥त्रिभूमिकांचसश्लक्ष्णांनानादीपैश्चशोभिताम् ॥ चतस्रःप्रतिमाःकृत्वा
सौवर्णीस्तत्स्वरूपिणीः॥९॥स्नपनंकारयेत्तासांपंचामृतविधानतः॥षोडशैरुपचारैश्चधूपदीपादिभिस्तथा ॥ १० ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

जाग्रणंतत्रकर्तव्यंगीतवादित्रनिस्वनैः ॥ ततोनिशीथेसंप्राप्तेभ्युदितेमृतदीधितौ ॥ ११ ॥ कृत्वातुस्थंडिलेपद्मंसषडंगं
प्रपूजयेत् ॥ दद्यादर्घ्यंचरागेणव्रतीतस्मैसमाहितः ॥ १२ ॥ क्षीरोदार्णवसंभूतचन्द्रलक्ष्मीसहोदर ॥ पीयूषधामरोहि
ण्यासहितोर्घ्यंगृहाणवै ॥ १३ ॥ क्षीरोदार्णवसंभूतेकमलेकमलालये ॥ प्रयच्छसर्वकामान्मेविष्णुवक्षःस्थलाश्रये ॥
॥ १४ ॥ पुत्रान्देहियशोदेहिसौख्यंसौभाग्यमेवच ॥ कालिकालिमहाकालिविकरालिनमोस्तुते ॥ १५ ॥ त्रैलोक्यज
ननित्राहिवरदेभक्तवत्सले ॥ एकनाथेजगन्नाथेजमदग्निप्रियेव्यये ॥ १६ ॥ रेणुकेत्राहिमांदेविराममातःशिवंकुरु॥कुरु
प्रियंमहालक्ष्मित्वश्रियंत्वाशुनाशय ॥ १७ ॥ मंत्रैरेतैर्महालक्ष्मींश्रुत्वाश्रोत्रियस्त्रियाम् ॥ श्रीसूक्तेनतथावह्नौपद्मानि
जुहुयाच्छुचिः ॥ १८ ॥ पायसंचैवबिल्वानितदलाभेतथाघृतम् ॥ गृहेभ्यश्चैवहोतव्यंसमिच्चरुतिलादिकम् ॥ १९ ॥
चंदनंतालपत्रंचपुष्पमाल्यादिकंतथा ॥ नवेशूर्पेथसौभाग्यंक्षिप्त्वाबहुविधानितु ॥ २० ॥ प्रत्येकंषोडशैतानिपूगपर्णा
निचैवहि ॥ तान्यन्येनसमासाद्यव्रतीदद्यात्समंत्रकम् ॥ २१ ॥ क्षीरोदार्णवसंभूतालक्ष्मीश्चन्द्रसहोदरा ॥ व्रतेनानेन
संतुष्टाप्रीयतांविष्णुवल्लभा॥२२॥इंदिराप्रतिगृह्णातिइंदिरावैददातिच॥इंदिरातारकोभाभ्यामिंदिरायैनमोनमः॥२३॥
दत्त्वार्घ्यपाद्यदानानिश्रोत्रियायाश्चयोषिताम् ॥ चतस्रःप्रतिमास्तास्तुब्राह्मणायनिवेदयेत् ॥ २४ ॥ एवंकृत्यंतुनिर्वृ

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

त्यव्रतीभोजनमाचरेत्॥इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदाम्बरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येसप्तदशोध्यायः ॥ १७ ॥
स्कंदउवाच ॥ ॥ केनेदंस्वीकृतंपूर्वंकथंकस्मैप्रकाशितम् ॥ ब्रूहिमेतत्वतोदेवयद्यहंतववल्लभः ॥ १ ॥ शंकरउवाच ॥
आसीद्राजासार्वभौमोमंगलार्णइतिश्रुतः ॥ कुंडिन्येनगरेरम्येतस्यपद्मावतीप्रिया ॥ २ ॥ तमागतस्ततःकश्चित्सेव
कोब्रह्मणोत्तमः ॥ अज्ञानमननस्यासौनामचक्रेनृपस्तदा ॥ ३ ॥ तवल्लकइतिख्यातोबभूवद्विजसत्तम॥ कदाचिन्मृग
यासक्तोभूपालोवनमाविशत् ॥ ४ ॥ तत्रवद्वावराहादीन्मृगान्हत्वासहस्रशः ॥ क्षुत्तृट्परिगतःशांतोवृक्षमूलमुपाश्रितः
॥ ५ ॥ उदकान्वेषणेराजन्प्रेषयामाससर्वशः ॥ वनेजलंतुनापश्यन्कचिद्भ्रांताःसहस्रशः ॥ ६ ॥ तेगत्वानृपतिंप्रोचुर्ना
त्राम्भइतिदुःखिताः ॥ तवल्लकोपिब्रह्मभ्रामविपिनंतदतंद्रितः ॥ ७ ॥ भ्रममाणस्तदापश्यत्कस्मिंश्चिद्वनगह्वरे ॥ रम्यं
सरोवररंम्यकुमुदोत्पलमंडितम् ॥ ८ ॥ तत्रापश्यद्देवकन्यांकम्यांदिव्यांमनोरमाम् ॥ चारुंगींचारुनयनांपीनोन्नतप
योधराम् ॥ ९ ॥ हारकंकणकेयूरनूपुरालंकृतांप्रभाम् ॥ पूजयंतींमहालक्ष्मींव्रतरूपेणसादरम् ॥ १० ॥ तवल्लकोपि
पप्रच्छकिमिदंक्रियतेत्वया ॥ कन्योवाच ॥ महालक्ष्मीव्रतमिदंसर्वकामफलप्रदम् ॥ ११ ॥ क्रियतेऽस्माभिरेकाग्रम
नोभिस्तच्चभक्तितः ॥ तवल्लकोपितच्छ्रुत्वाव्रतंजग्राहभक्तिमान् ॥ १२ ॥ तदनुज्ञांगृहीत्वास्वंजलमादायसत्वरः ॥आ

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

जगामजलंतस्मैदत्त्वाचांजलिनासह ॥ १३ ॥ जलंपीत्वानृपस्तस्यपृष्टवान्दोरकंकरे ॥ किमिदंदोरकंविद्वन्किंव्रतंकृ
तवानसि ॥ १४ ॥ राज्ञापृष्टस्तवल्कोपिकथयामासतद्व्रतम् ॥ तच्छ्रुत्वाराजशार्दूलोव्रतंजग्राहभक्तिमान् ॥ १५ ॥ त
वल्कलेनसहितोराजास्वपुरमाययौ ॥ पद्मावतीगृहंगत्वातयारंतुमनाःसह ॥ १६ ॥ रममाणातुसादेवीतेनराज्ञाप्रियेण
हि ॥ तंदृष्ट्वादोरकंहस्तेकुपितात्यंतकोपना ॥ १७ ॥ कयात्वंवंचितोब्रूहिकयाबद्धःसदोरकः ॥ मावादीरन्यथाह्येतल्ल
क्ष्मीव्रतमनुत्तमम् ॥ १८ ॥ इत्युक्काचप्रियापाणौतंचिच्छेदचदोरकम् ॥ ज्वालामालाकुलेवन्हौक्षिप्तवत्यंतकोपना ॥
॥ १९ ॥ हाहाकष्टमिदंपापंकृतंमूढेत्वयानया ॥ इतिनिर्भर्त्स्यतांराजातत्याजवनगव्हरे ॥ २० ॥ साचहानिंययौप
श्चात्तत्रहानिंययौनृपः ॥ महालक्ष्म्यापचारेणसारण्येजलवर्जिते ॥ २१॥ मृगमाणावनेतस्मिन्नकश्चिद्गतिमाप्नुयात् ॥
विचरंतीवनेतस्यऋषेरेकस्यचाश्रमम् ॥ २२ ॥ ददर्शपशुसंकीर्णंवनंकृष्णमृगान्वितम् ॥तत्रापश्यद्वनेरम्येवसिष्ठंमुनि
पुंगवम् ॥ २३ ॥ ववंदेचरणौतस्यविसंज्ञादुःखकर्शिता ॥ चिरंध्यात्वामुनिस्तस्यज्ञातवान्दुःखकारणम् ॥ २४ ॥ म
हालक्ष्म्योपचारेणज्ञातंविज्ञानचक्षुषा ॥ तद्व्रतंकारयामासतस्यादुःखोपशांतये ॥ २५ ॥ तद्दुःखंतत्क्षणादेवनष्टमेवा
भवत्तदा ॥ पुनश्चमृगयासक्तोभूपालोवनमाविशत् ॥ २६ ॥ कंचिन्मृगंसमाविध्यबाणेनैकेनबाहुना ॥ अथागच्छन्मृग

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

पदंतस्याभूच्चदयागमः ॥ २७ ॥ वरंमुनिंददर्शाग्रेवसिष्ठंवीतकल्मषम् ॥ कृतातिथ्यक्रियांदृष्ट्वाचरंतीबहिरंतिकात् ॥ ॥२८॥ हावभावावहासाग्रैर्हरन्तीहरिणेक्षणा ॥ मदान्निर्गत्यनृपतिःप्रोवाचमधुरंवचः ॥ २९ ॥ वामोरुकासिकल्याणि किमर्थंजलसेवने॥किन्नरीमानुषीवात्वंयक्षिणीचारुहासिनी ॥३०॥ किमत्रबहुनोक्तेनभजमानंभजस्वमां॥ नृपेणोक्तांचतांवाणींश्रुत्वावाक्यमथाब्रवीत् ॥ ३१ ॥ पुनर्भजामित्वांहत्वाभवानिमहिषीतव ॥ महालक्ष्म्यपचारेणत्वयाहीनावसाम्यहम् ॥ ३२ ॥ मुनींद्रस्याश्रमेरम्येतरुगुल्मोपशोभिते ॥ ममोपरिकृपाविष्टोमहालक्ष्मीव्रतोत्तमम् ॥ ३३ ॥ कारयामासविधिवत्सर्वविघ्नोपशांतये ॥ तयोक्तंवचनंश्रुत्वासचोत्फुल्लविलोचनः ॥ ३४ ॥ ऋषेरनुज्ञामादायप्रियामादायसत्वरः॥हृष्टपुष्टजनैर्युक्तंपताकाध्वजसंयुतम्॥३५॥प्रविवेशतयासार्द्धंससुरैरभिवंदितः॥महालक्ष्मीव्रतंभूपस्तयासहचकारह॥३६॥भुंक्तेहभोगानखिलान्पुत्रपौत्रैःसमावृतः॥भूपालःसार्वभौमोभूत्तवल्कोपात्यतांययौ॥३७॥महालक्ष्मीप्रसादेनसन्निधिःसर्वसंपदाम्॥एवंप्रभावासादेवीनराणामिष्टदायिनी॥३८॥सर्वपापहरादेवीसर्वदुःखापहारिणी ॥ एवंषोडशवर्षंतुकर्तव्यंव्रतमुत्तमम् ॥ ३९ ॥ याकरिष्यतितांभक्त्यास्वयंसिद्धिरुपासते ॥ लोकपालाश्चपुष्यंतिदेशाइवमनोरथान् ॥४०॥ नारीवापुरुषःकरिष्यतिमुदाभक्त्याव्रतंचोत्तमंकिंवान्यद्धरिरुद्रपंकजसुराःपुष्यंतितस्यप्रियम्॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

तत्पादौपरिरंजयंतिमनुजामौलिप्रभामंडलैस्तस्मिन्नेवकुटुंबिनीवसतिसालक्ष्मीःस्वयंविष्णुना॥ ४१ ॥सद्भक्त्यावाप्र
कुर्वीतव्रतमेतदनुत्तमम्॥अंतकालेस्वयंविष्णुःसंसारात्परिरक्षति॥ ४२॥ यइदंशृणुयान्नित्यंश्रावयेद्वासमाहितः॥नसं
त्यजतितंलक्ष्मीरलक्ष्मीर्नैवकारयेत् ॥ ४३ ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तःस्वर्गलोकेमहीयते ॥कलाभिःषोडशैर्युक्तो यथापूर्णो
निशाकरः ॥४४ ॥ तथाषोडभिःसाध्यमहोभिःपरमंव्रतम् ॥ ४५॥इतिश्रीभ०नारदां०भाद्र०मास०अष्टादशोध्यायः
॥ नारदउवाच ॥ शुक्लस्यनवमीराजन्सर्वपापप्रणाशिनी ॥ तस्यानुष्ठानमात्रेणसर्वदुःखात्प्रमुच्यते ॥ १ ॥ अतःसर्व
त्रविख्यातमदुःखनवमीव्रतम् ॥ माहात्म्यंचरितंतस्यव्यासायामिततेजसे ॥ २ ॥ पप्रच्छुःप्रणताःसर्वेनैमिषारण्य
वासिनः ॥ ऋषयऊचुः ॥ येनचीर्णेनधर्मज्ञशोकदुःखंनजायते ॥ ३ ॥ कृपांकुरुमहाबुद्धेब्रूहिदुःखहरंव्रतं ॥ व्यासउ
वाच ॥ शृण्वंतुऋषयःसर्वेशौनकाद्यामहर्षयः ॥ ४ ॥ येनराःपुण्यकर्माणोदंभाहंकारवर्जिताः ॥ श्रद्धयानिश्चयोनित्यं
नहिंसानिरताश्चये ॥ ५ ॥ यथामिलितभोक्तारःसुखिनःस्युःसचैवहि ॥ गुह्यंचवक्तुमिच्छामिदुःखनाशकरंपरम् ॥६॥
येऽदुःखनवमींप्राप्यनराश्चैवनपंडिताः ॥ शिवांगच्छंतिशरणंउत्पत्तिस्थितिकारिणीम् ॥ ७ ॥ जन्मांतरशतैर्वापिन
तुदुःखस्यभागिनः ॥ अदुःखनवमीनामत्वयाकेयंनिरूपिता ॥ ८ ॥ भविष्यतिकदाचेयंकदाकार्यंभविष्यति ॥ पूज

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नीयाकथंगौरीविधानंकीदृशंतथा ॥ ९ ॥ नदेयंनास्तिकायैतदभक्तायशठायच ॥ अहंवैश्रद्दधानेभ्योविधिंसर्वमशेष
तः ॥ १० ॥ संमाहितमनावच्मिभवंतंपुण्यदायकम् ॥ सर्वस्याद्यामहालक्ष्मीस्त्रिगुणापरमेश्वरी ॥ ११ ॥ निजानं
दमयीदेवीतमःपारेप्रतिष्ठिता ॥ ब्रह्मांडजननीचेयमुत्पत्तिस्थितिकारिणी ॥ १२ ॥ प्रकृतिःपुरुषश्चैवयमात्माविभिदे
त्तदा ॥ यथाशिवस्तथागौरीयथागौरीतथाशिवः ॥ १३ ॥ यथागौरीतथालक्ष्मीर्दुःखपापापहारिणी ॥ तासांपूजाविं
धानेननकश्चिद्दुःखभाग्भवेत् ॥ १४ ॥ नभस्यशुक्लनवमीयदापूर्णातिथिर्भवेत् ॥ अस्तदोषादिरहितासर्वदुःखहराप
रा ॥ १५ ॥ प्रशस्तायांनरःस्नात्वाकृत्वानित्यविधिंततः ॥ मौनेनगृहमागच्छेत्संयतस्तत्परायणः ॥ १६ ॥ अदुःख
दायिनीभूत्वाशुचिस्थानेगतस्तथा ॥ गोमयेनविलिप्तायांशुचौमंडपिकांशुभाम् ॥ १७ ॥ सकुंभंस्थापयेत्तत्रगुडेनालि
प्यभित्तिकां ॥ आच्छादितासुधूपैस्ताइयमानंददायिनी ॥ १८ ॥ आचार्यानुज्ञयातस्यांजगद्धात्रींप्रपूजयेत् ॥ दात
व्यंवाणकंचास्याःसपक्वान्नंफलान्वितम् ॥ १९ ॥ शक्तश्चेदुपवासेननिशिजागरणंचरेत् ॥ अशक्तेनचकर्तव्यंपयःप्रा
श्यतथापिवा ॥ २० ॥ फलंवापिप्रयत्नेननहिंसामाचरेत्तथा ॥ प्रभातेविमलेजातेकृत्वानित्यविधिंपुनः ॥ २१ ॥ ब्राह्म
णान्भोजयेच्छक्त्यासपत्नीकाँच्छुचींस्तथा ॥ देवींविसर्जयेत्पश्चादाचार्यंपूजयेत्तथा ॥ २२ ॥ आचार्यस्तुस्वशाखोक्तो

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

नववर्षाणिकारयेत् ॥ सौवर्णैर्भूषितैर्वस्त्रैर्नंत्वातंचसमर्पयेत् ॥२३॥ पंचवाप्यथवाप्येकंनारिकेलैश्ववायनम् ॥ पक्वान्न
नवसंख्याकंब्राह्मणायनिवेदयेत् ॥२४॥पश्चाद्बंधुजनैःसार्द्धंभुंजीतनियतःशुचिः ॥ श्रुत्वाकथांपुण्यतमांवाग्यतस्तत्प
रोभवेत् ॥ २५ ॥ सकदाचिन्नदुःखेनयुज्यतेनात्रसंशयः ॥ भुक्त्वाभोगान्यथाकामान्सयातिशिवमंदिरे ॥ २६ ॥ ॥ इ
तिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येएकोनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥७॥
॥ नारदउवाच ॥ अत्रैवोदाहरंतीममितिहासंपुरातनम् ॥ अरण्येविषमेपूर्वंशापदग्धाप्सराःकिल॥ १ ॥ आसीज्जाति
स्मराकाचित्तिर्यग्योनिमुपाश्रिता ॥ कुक्कुटीनामतोप्यासीत्सदादुःखेनदुःखिता ॥ २ ॥ तत्सखीमर्कटीनामतेचोभेदुः
खकर्शिते ॥ अथास्मिंश्चवनोद्देशेपरस्परहितेरते ॥ ३ ॥ ऋषयऊचुः ॥ साकाप्सराःसखीकास्याःकेनशप्तातयासह ॥
एतदाचक्ष्वभगवन्सर्वज्ञोसिमहामुने ॥ ४ ॥ व्यासउवाच ॥ अप्सराइंद्रसदसिभावज्ञानामविश्रुता ॥ तत्सखीचरस
ज्ञाख्याउभेसर्वगुणान्विते ॥ ५ ॥ रूपलावण्यसंपूर्णेनृत्यगीतविशारदे ॥ तयोःसौंदर्यमालोक्यस्वर्वेश्यामेनकादयः॥
॥ ६ ॥ आत्मानंनिंदयंत्येवखेदसंतप्तमानसाः ॥ अवेक्ष्यचमघोनापिक्षणंस्थातुंनशक्यते ॥ ७ ॥ तयोःकटाक्षमात्रेण
मुह्यंत्यपिमहर्षयः ॥ अथेंद्राणीपुत्रकामावाक्यादेवपुरोधसः ॥ ८ ॥ आगत्यमेरोःशिरसिदशम्यादिदिनत्रयम् ॥ व्रतं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

चक्रेमहाभक्त्याअभ्यर्चंतीरमाच्युतौ ॥ ९ ॥ तीरेसुरतरंगिण्याविश्वकर्मविनिर्मिते ॥ मंदिरेप्रतिमांविष्णोर्लक्ष्म्यायु
क्तांसलक्षणाम्॥१०॥ उपचारैर्बहुविधैर्मंदारकुसुमैरपि ॥ पूजयामासपौलोमीस्वयंयदुचितैःशुभैः ॥११॥ एकादश्यां
निशाकालेकुर्वंतीहरिजागरम् ॥ गंधर्वाप्सरसःसर्वानृत्यगीतार्थमाह्वयत्॥ १२ ॥ हाहाद्याश्चैवगंधर्वाःस्वर्वेश्यामेनका
दयः ॥ तत्रागताःपवित्रंतुनृत्यगीतंचकुर्वतः ॥ १३ ॥ तेषांमध्येतुभावज्ञासख्यायुक्तारसज्ञया ॥ गीतंनृत्यंनिरुपमं
करोतिस्मचकौतुकम् ॥ १४ ॥ एवंव्रतेप्रवृत्तेतुप्रतीक्षंतंकरेदिने ॥ शच्याहुतेउभेतेतुनृत्यंगीतंचचक्रतुः ॥ १५ ॥
कदाचिद्देवराजस्तुकामार्तःकेलिमंदिरे ॥ जगामतत्रनापश्यद्रिरंसुर्निजवल्लभाम् ॥ १६ ॥ दूतींपप्रच्छकुत्रास्तिप्रिया
ममशचीतिच ॥ साप्रणम्याब्रवीत्स्वामिन्कांतातेमेरुमूर्द्धनि ॥ १७ ॥ व्रतंकरोतिनियमाद्दशम्यादिदिनत्रयम् ॥
आयास्यतिनचाहूतानानेयापिचसाप्रभो ॥ १८ ॥ तथाप्यज्ञापयविभोकिंकरीकिंकरिष्यति ॥ शक्रोदूतीवचःश्रुत्वाब
भाषेतांस्मराकुलः ॥ १९ ॥ भावज्ञांचरसज्ञांचह्रयमानयमेनिके ॥ शक्राज्ञयाततोदूतीआनयामासतेउभे ॥ २० ॥
एतस्मिन्नेवसमयेशक्रदूतीत्वरान्विता ॥ तयोःसमाययौनेतुंतेउभेहरिजागरम् ॥ २१ ॥ दूतीवाक्यंसमाकर्ण्यदूतिका
प्सरसोःशुभा ॥ तथामहेंद्रभवनंजगामद्रुतचारिणी ॥ २२॥ क्रीडावसरमालक्ष्यदूत्यौतत्रबहिःस्थिते ॥ कल्पंतेकथितं

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ताभ्यांशच्याआह्वानमेतयोः ॥ २३ ॥ तदाविज्ञाप्यदेवेंद्रंतेउभेरभसान्विते ॥ आजग्मतुर्मैरुशिरःसर्वभोगसमन्वितम् ॥ २४ ॥ आसवास्वादजनितमदाघूर्णितलोचने ॥ चंदनालिप्तवक्षोजेतांबूलपूरितानने ॥ २५ ॥ विमर्दिताभिःकुसुममालाभिःसुरतोत्सवम् ॥ सूचयंत्याविगल्लग्नैरतिदंतनखक्षतैः ॥ २६ ॥ तेविलोक्यनिशीथोर्ध्वमागतेसमयच्युत ॥ किंचिद्रोषाकुलादेवीव्रतस्थावाक्यमब्रवीत् ॥ २७ ॥ ब्रूतामप्सरसोनित्यंकिंविलंबस्यकारणम् ॥ अप्सरसऊचुः ॥ देवेंद्रस्याज्ञयादेविक्षणात्तत्केलिमंदिरम् ॥ २८ ॥ निषेवितमथोजातोविलंबःशक्रवल्लभे ॥ तदाकर्ण्यचसापत्न्यमत्सराक्रांतमानसा ॥ २९ ॥ शचीशशापाप्सरसोअपराधान्प्रकाश्यवै ॥ अहोपश्यंतुसर्वेपिदास्योदैवातिलंघनम् ॥ ३० ॥ येउभेअशुचीमात्रेसतांबूलमुखेमम ॥ रूपचातुर्यवर्गेणप्रविष्टेदेवमंदिरम् ॥ ३१ ॥ सापराधेतुकर्तव्यःप्रभुणादंडएवहि ॥ नोचेन्नश्यतिधर्मोऽपिनष्टधर्मेकुतःफलम् ॥ ३२ ॥ इयंतुकुक्कुटीभूयाद्भावज्ञारूपगर्विता ॥ रसज्ञामर्कटीभूयान्नानादुःखसमन्विता ॥ ३३ ॥ शच्याशप्तेतदादूतेभूयोभूयःप्रणम्यच॥ प्रार्थितापरयाभक्त्याशापमुक्तेश्वकारणात्॥३४॥ तुष्टाशचीप्राहतया परशापविमोचनम् ॥ अदुःखनवमीनामयातिथिस्तत्रपार्वतीम् ॥ ३५ ॥ आराध्यत्वन्यकालेनभूयास्तांशोकवर्जिते ॥ एवमाकर्ण्याप्सरसोपतितेपशुजन्मनि ॥ ३६ ॥ हर्युक्तावावलोकोत्यपुण्यजातिस्मृतिस्तयोः ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

तस्मिन्वनेनागकन्याचरंत्योव्रतमुत्तमम् ॥ ३७ ॥ ससखीमागतातत्रयूयंकिंसमुपासते ॥ तैरुक्तंभवभीतानांव्रतंदुः
खप्रणाशनम् ॥ ३८ ॥ आचरण्यतदापुण्यंताददुःकृपयातयोः ॥ तत्पुण्ययोगात्ससखीदिव्यरूपादिवंगता ॥ ३९ ॥
इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येविंशोऽध्यायः ॥ २० ॥ ॥छ॥ ॥छ॥
नारदउवाच ॥ दशम्यांचैवशुक्लायांमासेस्मिन्नघनाशने ॥ कार्यंदशावताराख्यंव्रतंत्रैलोक्यवंदितम् ॥ १ ॥ विधिंतस्यव्र
वक्ष्यामिशृणुराजन्हितायते ॥ स्नात्वाजलाशयेस्वच्छेपितृदेवादितर्पणम् ॥ २ ॥ कृत्वानृपकुलेश्रेष्ठगृह्यमागत्यमान
वः ॥ गृह्णीयाद्धान्यकर्णस्यप्रशस्तंप्रसृतित्रयम् ॥ ३ ॥ क्रमेणयाचयेज्जंतुःपुंसज्ञेघृतसंयुतम् ॥ वर्षेवर्षेदिनेतस्मिन्नवव
र्षाणिवैतदा ॥ ४ ॥ प्रथमेऽपूपकान्कुर्यात्द्वितीयेघृतपूपकान् ॥ तृतीयेपूपवारांश्चचतुर्थेमोदकान्शुभान् ॥ ५ ॥ सो
हालिकान्पंचमेवैषष्ठेवैखंडवष्टकान् ॥ सप्तमेब्देकोकरसानर्कपुष्पंतथाष्टमे ॥ ६ ॥ नवमेकर्णवेष्टांश्चदशमेमंडकान्शु
भान् ॥ दशात्मनोदशहरेर्दशविप्रायदापयेत् ॥ ७ ॥ क्रमेणभक्षणंदत्त्वायथोक्तविधिनानृप ॥ अर्धार्धंविष्णवेदेयमर्धार्धं
चद्विजातये ॥ ८ ॥ ततोऽपरार्धमश्नीयाद्गत्त्वारम्यंजलाशयम् ॥ दशावतारानभ्यर्च्यपुष्पधूपविलेपनैः ॥ ९ ॥ मंत्रे
णानेनमेदद्याद्धरिमभ्युक्ष्यवारिणा ॥ मत्स्यंकूर्मंवराहंचनारसिंहंत्रिविक्रमम् ॥ १० ॥ रामंरामंचकृष्णंचबौद्धंचैवसक

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

लिकनम् ॥ गतोस्मिशरणंदेवंहरिंनारायणंविभुम् ॥ ११ ॥ प्रणतोस्मिजगन्नाथंसमेविष्णुःप्रसीदतु ॥ छिनत्तुवैष्णवीं मायांभक्त्याप्रीतोजनार्दनः ॥ १२ ॥ श्वेतद्वीपंनयत्वस्मात्मयात्मासन्निवेदितः ॥ एवंयःकुरुतेभक्त्याविधिनानेन सुव्रत ॥ १३ ॥ दशावतारनामाख्यंतस्यपुण्यफलंशृणु ॥ श्रूयतेयास्त्विमालोक्यपुरुषाणांदशादशाः ॥ १४ ॥ तावन्नं दतिलोकेस्मिन्यावच्चक्रमणंभुवि ॥ संसारसागराद्घोरात्समुद्धृत्यजगत्पतिः ॥१५॥ श्वेतद्वीपंनयत्याशुव्रतेनानेनतो षितः ॥ किंतस्यनभवेल्लोकेयस्यतुष्टोजनार्दनः ॥ १६ ॥ दुर्लभंदुष्प्रियंचापिमनसापिनगोचरम् ॥ तत्सर्वंप्राप्य तेध्यातुर्ददातिमधुसूदनः ॥ १७ ॥ सिंहोजनार्दनःसाक्षात्कालरूपधरोच्युतः ॥ सत्यलोकेषुयत्प्राप्तोभूभारो त्तारकारणात् ॥ १८ ॥ यास्त्रीव्रतमिदंपार्थचरिष्यतिमयोदितम् ॥ सालक्ष्म्याचलयायुक्तापुत्रभर्तृसमन्विता ॥ ॥ १९ ॥ मृत्युलोकेचिरंस्थित्वाविष्णुलोकेमहीयते ॥ २० ॥ येपूजयंतिपुरुषाःपुरुषोत्तमस्यमत्स्यादिकांस्तुदशमीसु दशावतारान् ॥ मन्येदशस्वपिदिशासुसुखंविमृश्यतेयांतियानमधिरुह्यमुरारिलोकम् ॥ २१ ॥ एतद्दशावताराख्यंव्र तंपापप्रणाशनं ॥ यस्यानुष्ठानमात्रेणसर्वपापात्प्रमुच्यते ॥ २२ ॥ पुरालीलाधरोनामवसुपालोनृपोत्तमः ॥ पातकैर्ब हवोजातायोनयःपापसंभवाः ॥ २३ ॥ व्रतस्यास्यप्रभावेणस्वर्गतोदिव्यदेहधृक् ॥ २४ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणे नारदांबरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येएकविंशोध्यायः ॥ २१ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ऋषयऊचुः ॥ कस्मात्प्रोष्ठपदेमासिकर्तव्यंपितृतर्पणं ॥ श्राद्धंप्रतिदिनंतत्रकथंचपरपक्षके ॥ १ ॥ सूतउवाच ॥ पुरा
कुंभोद्भवोनामऋषिःपरमकोपनः ॥ विंध्यंनमयितुंदेवैःकस्यानिष्कासितोयदा ॥ २ ॥ अगस्तिःकुशभंगश्चमधुःखड्ग
यवस्तिलः ॥ कथंतेषामतिप्रीतिःकारणंतत्रमेशृणु ॥ ३ ॥ तदाशोकसमाविष्टःक्रोधमोहसमन्वितःतिलोयवस्तथाख
ड्गोमधुभृंगःकुशस्तथा ॥ ४ ॥ तैःसमागम्यतीर्थानिचकारवसुधातले॥कदाचित्समयेसोथसिंधुतीरमुपागमत् ॥ ५ ॥
क्षीराब्धिशायिनंद्रष्टुंमार्गमब्धेरयाचत ॥ आयासमानोबहुशोनोत्तरंजलधिर्ददौ ॥ ६ ॥ जगर्जनिजवीचीभिर्यथामत्तो
महागजः ॥ तदावमानकोपेननिजबाहुबलेनच ॥ ७ ॥ तपःप्रभावात्स्वस्यापिपाणिनाब्धिपपौमुनिः ॥ पीतेब्धौमुनि
नातेनजीवाःसागरवासिनः ॥ ८ ॥ त्यक्तप्राणास्तथाकेचित्केचिन्मूर्छांप्रपेदिरे ॥ एवंकोलाहलोजातोदेवाःशक्रपुरोग
माः ॥ ९ ॥ ऋषिंसांत्वयितुंयाताःसर्वभूतहितायवै ॥ ततःकुंभोद्भवेनासौसमुक्तोवैमहाव्रतः ॥ १० ॥ तत्राप्यशुचिता
प्राप्तस्तदातंदत्तवान्वरम् ॥ पर्वसुसलिलेयस्यनकुर्वंतीहमज्जनम् ॥ ११ ॥तेप्यष्टादशभिःकुष्ठैर्व्याप्नुवंतिनसंशयः ॥
तस्मात्सर्वप्रयत्नेनपर्वणिस्नानमाचरेत्॥१२॥तीर्थानिपुष्करादीनिस्वर्धुन्याद्याःसरिद्वराः॥ पर्वसुत्वधियास्यंतिनिजपा
पस्यमुक्तये॥१३॥भवंतियस्मिन्रत्नानितथासर्वंप्रियोरसः॥लवणोनामविख्यातोयतःसर्वेरसाःप्रियाः॥ १४॥लवणा
ब्धिरितिख्यातोरत्नाकरइतिस्फुटम्॥एवंदत्त्वावरंतस्मैब्रह्माद्याःस्वालयंगताः॥१५ ॥तत्रैवनिलयंकृत्वासशिष्योवासय

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

न्मुनिः॥ अथैकस्मिन्द्विजेजातेनारदःकलहप्रियः॥१६॥वैकुंठमगमद्विष्णुंप्रणम्यचजगादच॥अहोकथंमहाश्चर्यंकृत
मागस्तिनाविभो॥१७॥पिताजितोजलनिधिःकृतःक्षारोमृतोपमः॥आकर्ण्यैत्थंरुषाव्याप्ताकमलाकमलापतिः॥१८॥
उवाचपुरुषंवाक्यंवारिपूर्णाश्रुलोचना॥क्ष्मातलंविचरंत्येतेद्विजामत्ताइवप्रभो॥ १९ ॥ कथंत्वंभीतभीतश्चापराधंक्षम
यिष्यसि ॥ नतेजानामिचरितंयदित्वंजगदीश्वरः ॥ २० ॥ एवंजल्पपरांमायांआलिंग्यसांत्वयन्मुहुः ॥ अथास्मि
न्दिवसेमायाविमानवरमाश्रिता ॥ २१ ॥ जगामकौतुकंद्रष्टुंसागरेजलवासिनाम् ॥ एवंसासखिभिःसार्द्धंतीरमब्धे
रगात्तदा ॥ २२ ॥ तत्रदृष्ट्वाश्रमंतस्यअगस्तेःपितृवैरिणः ॥ आगतासखिभिःसार्द्धंपूर्वद्वेषमनुस्मरन् ॥ २३ ॥ किंचिदु
द्दिश्यकलहंकृत्वाशापंददौमुनेः ॥ काशीवियोगदुःखेनतस्याःशापंविजानतः ॥२४॥शशंसुस्तस्यतेशिष्यास्तेषामपि
शशापसा ॥ तस्याःशापभयात्स्याङ्गःपलायनपरोयदा ॥ २५ ॥ मृगोभवत्वंखड्गेतिममवाक्यान्नसंशयः ॥ एवमुक्त्वाग
तालक्ष्मीस्ततःसमुनिसत्तमः॥२६॥अगस्तिर्नामवृक्षोभूदगस्तिःकुंभसंभवः॥तिलोऽपितिलवृक्षःस्यात्सयवोयवधान्य
कः॥२७॥मधुर्मधुकवृक्षस्यात्कुशस्तृणविशेषकः॥भृंगोऽपिभृंगराजश्चखड्गखड्गविशेषकः॥२८॥तस्याःशापेनतेसर्वेवने
वृक्षत्वमागताः॥एकत्रैवस्थिताःसर्वेखड्गस्तत्रैवतिष्ठति॥२९॥ इति०भवि०नारदां०भा०मा० द्वाविंशोऽध्यायः ॥२२॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ अंबरीषउवाच ॥ कथंशापाद्विनिर्मुक्तोभगवान्कुंभसंभवः ॥ तदहंश्रोतुमिच्छामिपरंकौतूहलंमम ॥ १ ॥ नारदउवा
च ॥ गोदायाश्चतटेरम्येरक्षोभिर्निर्मितंपुरम् ॥ दशग्रीवस्यदौहित्राःवातापील्वलकादयः ॥ २ ॥ रक्षोभिःबहुभिःसार्द्धं
तत्रराज्यंप्रचक्रिरे ॥ अथतेब्राह्मणैःसार्द्धंविद्वेषंचक्रुरन्वहम् ॥ ३ ॥ कृत्रिमंवेषमास्थायगंगातीरमुपाश्रिताः ॥गृहेस्माकं
पितृदिनमागंतव्यंद्विजोत्तमाः ॥ ४ ॥ इतिविज्ञाप्यचानीताब्राह्मणावेदपारगाः ॥ अन्नानिइल्वलोभूत्वावातापीश्राद्ध
कर्मकृत् ॥ ५ ॥ गत्वातदुदरेतेषांनिर्गमेप्राणहारकाः ॥ एवंहताश्चबहवोब्राह्मणाःश्राद्धकर्मणि ॥ ६ ॥ दिनेदिनेप्रकु
र्वाणाःश्राद्धानिसबहून्यपि ॥ ७ ॥ एवंवसुमतीजाताश्राद्धकर्मविवर्जिता ॥ बुभुक्षिताश्चपितरोजलाहारविवर्जिताः ॥
॥ ८ ॥ हताःकेचिद्द्विजास्तैस्तुतद्भयात्केपलायिताः ॥ नैवोर्व्यामभवत्कर्मस्वल्पंपंचसुनादिकम् ॥ ९ ॥ देवास्तेमृत
पानेनचक्रुर्मृत्योश्चरक्षणम्॥अनन्यगतयःसर्वेअग्निष्वात्तादयस्तदा॥ १० ॥ब्रह्माणंशरणंजग्मुःकथंजीवामहेवयं ॥ब्रह्म
णासहतेसर्वेवैकुंठपुरमाययुः ॥ ११ ॥ विष्णुंनिवेदयामासुःसोब्रवीत्कमलासनं ॥ गच्छध्वंशंकरंसर्वेसदुःखादुद्धरि
ष्यति ॥ १२ ॥ वैष्णवींगिरमाकर्ण्ययययुस्तेशिवसन्निधौ ॥ शिवंनिवेदयामासुर्वृत्तांतंपूर्वसंभवम् ॥ १३ ॥ निदध्यौसु
चिरंशंभुस्तानुवाचयथातथम् ॥ एतेविप्रकुलोत्पन्नाराक्षसादनुजाधमाः ॥ १४ ॥ ब्राह्मणद्वेषिणस्तेषांकेशादिभ्योभ

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यंनहि ॥ अतोयूयंभुवंगत्वाद्विजराज्ञेनिवेदत ॥ १५॥ सचैनान्क्षणमात्रेणघातयिष्यतिनिश्चितम् ॥ ब्राह्मणउवाच॥
कोसौद्विजवरःप्रोक्तोयएतान्घातयिष्यति ॥ १६ ॥ शिवउवाच ॥ किमिदंपृच्छसेब्रह्मन्नज्ञवद्विदितोमम ॥ सर्वेषामृ
षिवर्याणांश्रेष्ठंयोगीश्वरंविदुः ॥ १७ ॥ एतांप्रियमिवोवाचश्रुत्वैवमतिदुःखितः ॥ अनाथमिवतेसर्वेनत्वाकंभूतलंय
युः ॥ १८ ॥ भ्रमंतोबहुकालेनयाज्ञवल्क्याश्रमंगताः ॥ तंदृष्ट्वासूर्यसंकाशंज्वलंतमिवपावकम् ॥ १९ ॥ तेजसादित्य
संकाशंनशेकुस्तंविलोकितुम् ॥ ततःपितृगणस्तस्मैदंडवन्निपपातह ॥ २० ॥ ध्यानंविसृज्यसमुनिर्ज्ञात्वातदभिकां
क्षितम् ॥ सौम्यरूपःसमभवदुवाचमधुरंवचः ॥ २१ ॥ याज्ञवल्क्यउवाच ॥ किमर्थमागतायूयंत्यक्त्वालोकंचपैतृक
म् ॥ पितरऊचुः ॥ ब्रह्मन्दयानिधेस्वामिन्देवैस्त्वंप्रेषितोऽधुना ॥ २२ ॥ वातापेश्चविनाशायअस्माकंदुःखमुक्तये ॥
कुरुष्वतूर्णमखिलंबहुकालंबुभुक्षिताः ॥ २३ ॥ तानुवाचाथयोगीशोज्ञातमस्तिपुराकिल ॥ परमत्रकथंकार्यंकर्ताशा
पविमोहितः ॥ ॥ २४ ॥ अत्रवःकथयिष्यामिउपायंसर्वशंकरम् ॥इतोगव्यूतिमात्रंतुअगस्तेराश्रमोमहान् ॥ २५ ॥
तत्रलक्ष्म्याःप्रकोपेनशापाद्वृक्षत्वमागतः ॥ अगस्तिर्नामवृक्षोभूदगस्तिःपरमाद्भुतः ॥२६ ॥तस्यच्छायांसमाश्रित्यसे
वांकृत्वाजलादिभिः ॥ मदुद्दिष्टेनयोगेनकुर्वतांजपमुत्तमम् ॥ २७ ॥ तस्यप्रभावात्सुप्रीतोभवत्सान्निध्यमेष्यति ॥हनि
ष्यतिमहाघोरान्दैत्यान्त्रैलोक्यपीडितान् ॥ २८ ॥ अद्यैवस्थीयतामस्ययतःश्राद्धंकरोम्यहम् ॥ इतितस्यगिरंश्रुत्वा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

स्थित्वाभुक्त्वाचनिर्गताः ॥ २९ ॥ तेनोक्तंकुरुतस्तोत्रंपुनश्चक्षुधयायुताः ॥ पुण्यानितस्यवृक्षस्यभक्षयंतितिलान्यवान् ॥ ३० ॥ पत्राणिभृंगराजस्यकुशैरास्तरणंतथा ॥ भोजनंमधुपर्णेचपात्रंखड्गमृगस्यच ॥ ३१ ॥ तथैवमधुवृक्षस्यमक्षिकाभिःकृतंमधु ॥ भक्षयंतश्चतेसर्वेक्षुधयापरयायुताः ॥ ३२ ॥ एवंपक्षेह्यतिकांतेसंतुष्टोमुनिसत्तमः ॥ गोचरोभूदिंद्रियाणांमुनीनांप्रवरोभुवि ॥ ३३ ॥ ततस्तेपितरःसर्वेकृत्वापादाभिवंदनम् ॥ बद्धांजालेपुटाःसर्वेस्तुतिस्तोत्रंप्रचक्रमुः ॥ ३४ ॥ इतिश्रीभवि०नारदां०भाद्रपदमास०त्रयोविंशोऽध्यायः ॥ २३ ॥ ॥छ॥ ॥छ॥

पितरऊचुः ॥ वेदशास्त्रपुराणज्ञसर्वागमविशारद ॥ नमस्तुभ्यंत्रिकालज्ञकुंभयोनेनमोनमः ॥ १ ॥ सुखदोखिललोकानांसर्वांतर्यामिणेनमः ॥ इल्वलादिभयत्रस्तावयंतेशरणागताः ॥ २ ॥ त्राहिनःसर्वदुःखेभ्योभूमिदेवनमोस्तुते ॥ नारदउवाच ॥ इतिस्तुत्याचसप्रीतःप्रोवाचास्यघटोद्भवः ॥ ३ ॥ अंगस्तिरुवाच ॥ ज्ञातमेवंभवत्कार्यंपरंशापसमावृतः ॥ मुक्तःसश्वकरिष्यामिभवच्छोकनिवारणम् ॥ ४ ॥ पितरऊचुः ॥ कथंत्वंशापसंयुक्तःकस्मान्मुक्तिर्भविष्यति ॥ अगस्तिरुवाच ॥ लक्ष्म्याकृतमिदंसर्वंअज्ञानाच्छापकारणम् ॥ ५ ॥ तामानयध्वंत्वरयाशापमुक्तिंकरिष्यति ॥ ततः पितृगणाःसर्वेवैकुंठंत्वरयाययुः ॥ ६ ॥ तानिवेद्यरमासार्द्धंआनिन्युःपीतवाससम् ॥ सोऽपिदृष्ट्वामुनिवरःसाष्टांगंप्रणनामच ॥ ७ ॥ स्तुतिंबहुविधांकृत्वाप्रार्थयामाससादरम् ॥ तंदृष्ट्वालज्जितासाध्वीप्रणनामत्वधोमुखी ॥ ८ ॥ स्त्रीत्वा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

दज्ञानयुक्तत्वाद्यत्कृतंदुष्कृतंमया ॥ तत्क्षमस्वकृपासिंधोहंतवास्मिचपुत्रिका ॥ ९ ॥ एवंविवदमानायाविष्णुनाप्रा
र्थितासती ॥ वृक्षादाविरभूत्सद्योयथापूर्वंनृकेसरी ॥ १० ॥ ततोदेवाःसगंधर्वाऋषयश्चतपोधनाः ॥ आगतादर्शना
र्थायस्तुवंतोविविधैस्तवैः ॥ ११ ॥ नेदुर्दुंदुभयःस्वर्गेपुष्पवृष्टिःपपातह ॥ ततःसर्वेप्रार्थयंश्चहन्यंतांइल्वलादयः ॥
॥ १२ ॥ तथेत्युक्तामुनिवरागताःसर्वेनिजालयम् ॥ शिष्यैःपितृगणैःसार्द्धइल्वलंहंतुमाययौ ॥ १३ ॥ वातापिरिल्वल
श्चैवतथाचान्येनिशाचराः ॥ निहन्युःक्षणमात्रेणसमिधोग्निर्यथातृणम् ॥ १४ ॥ गंगातीरंसमासाद्यद्विपक्षमुषितास्त
तः ॥ ततःपितृगणान्सर्वान्दत्त्वाज्ञांस्वयमाययौ ॥ १५ ॥ लिंगंरामेश्वरंद्रष्टुंकाशीविरहपीडितः ॥ ततःप्रभृतितेसर्वे
अगस्त्याद्यामहीसुराः ॥ १६ ॥ प्राक्षिपन्खड्गपात्राणिपितृवल्लभतांगताः ॥ तैर्विनायेप्रकुर्वन्तिश्राद्धंज्ञानविमोहिताः॥
॥ १७ ॥ तत्सर्वंनिष्फलंतेषांकर्तारोनिरयंव्रजन् ॥ भाद्रस्यापरपक्षेचमुनिवृक्षसमाश्रिताः ॥ १८ ॥ कंदमूलफलाहा
राःक्षुधयापीडिताभृशम् ॥ मृत्युलोकस्थितायस्मात्तस्माद्यत्नेनकारयेत् ॥ १९॥ प्रत्यहंपक्षपर्यंतंसार्द्धंसर्वैद्विजातिभिः
॥ पक्वान्नैःपायसैःपूपैर्मधुखंडैर्घृतादिभिः ॥ २०॥ भक्ष्यैर्भोज्यैर्लेह्यचोष्यैर्व्यंजनैर्व्यंजनांतरैः ॥ अतृप्तेस्तृप्तिपर्यंतंब्रा
ह्मणान्भोजयेत्तथा ॥२१॥ तथैवपिंडदानानिकार्याणिप्रतिवासरम् ॥अगस्तिवृक्षमाश्रित्यपिंडदानंकरोतियः॥२२॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

तस्यपितृगणाःसर्वेतृप्तायांतिपरांगतिम् ॥ यावंतःसंतिसिक्थानितावद्वर्षशतानिच ॥२३ ॥ तृप्यंतिपितरःसर्वेगयासु रशिरेयथा ॥ अभावेतस्यपुष्पाणिभृंगिराजदलानिच ॥ २४ ॥ दर्भैरास्तरणंकार्यंपूजनंचयवैस्तिलैः ॥ ब्राह्मणान्मधु पर्णेषुमाक्षिकार्द्रायुतेषुच ॥ २५॥एतैरेवहियच्छ्राद्धंगयाश्राद्धसमंभवेत्॥अशक्तेनैकदिवसंकार्यंभक्तिपुरःसरम्॥२६॥ संकटेचतदाप्राप्तेतत्कार्यंवृश्चिकावधि ॥ यतःसर्वेपितृगणास्तुलासंस्थेदिवाकरे ॥ २७ ॥ गंगातीरंसमासाद्यस्वर्लोकं वृश्चिकेततः॥अतस्तिष्ठंतितेसर्वेश्राद्धार्थंवृश्चिकावधि॥२८ ॥ततोनिराशागच्छंतेशापंदत्त्वासुदारुणम्॥येनकुर्वंतिय न्मोहात्तच्छ्राद्धंवृश्चिकावधि॥२९॥तेयांतिनिरयान्घोरान्पुत्रदारविवर्जिताः॥एवंप्रोष्ठपदोमासोपूज्यःसर्वगुणैरपि॥ ॥३०॥यइमांश्रावयेद्गाथांपितृश्राद्धंदिनेदिने॥तेपिलोकंपितॄणांवैयातिब्रह्मसनातनम् ॥ ३१ ॥ ॥ इतिश्रीभविष्यो त्तरपुराणेभाद्रपदमासमाहात्म्येचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥ नारदउवाच ॥ शुक्लेप्रोष्ठपदेचैवश्रवणर्क्षसमन्विता ॥ द्वादशीसर्वपापघ्नीदुर्लभाभुविमानवैः ॥ १ ॥ तस्यामाविरभू त्साक्षाददितेर्लोकविश्रुतः ॥ बलिदैत्यविनाशायवामनोदैत्यवामनः ॥ २॥ वामनेतिसमाख्यातासर्वपापप्रणाशिनी॥ अस्याव्रतविधिःपूर्वंमयापृष्टःपितामहः ॥ ३ ॥ यस्यश्रवणमात्रेणशृण्वतांरोमहर्षणः ॥सर्वपापप्रशमनःसर्वशास्त्रेषुगो पितः ॥ ४ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ शृणुष्वावहितोब्रह्मन्कथ्यमानंमयानघ ॥ तिथिनक्षत्रसंयोगमुपकारकरंनृप ॥५ ॥ अल्पा

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

यासेनतुमहत्फलंतुप्राप्यतेनरैः ॥ ॥ नारदउवाच ॥ ॥ श्रवणेनसमायुक्ताद्वादशीयदिजायते ॥ ६ ॥ शुक्लपक्षेद्विज
श्रेष्ठविजयासाप्रकीर्तिता ॥ एकादश्यांप्रोष्ठपदेश्रवणंवर्ततेयदि ॥ ७ ॥ उत्पन्नोभगवान्विष्णुर्देवानांहितकाम्यया ॥
पुरादेवगणैःसर्वैःसमेतस्तुमहर्षिभिः ॥ ८ ॥ वरदोयाचितोविष्णुरिंद्राग्न्यनिलसंयुतैः॥ बलवानजितोदैत्योबलिर्नाम
महाबलः ॥ ९ ॥ तेनदेवगणाःसर्वेजितानाथत्वमिंद्रिराट् ॥ जहिदैत्यंमहाबाहोबलिंबलवतांवर ॥ १० ॥ श्रुत्वाविष्णु
स्तदावाक्यंदेवानांकरुणान्वितम् ॥ विष्णुरुवाच ॥ जानेवैरोचनेःपुत्रंबलिंत्रैलोक्यकंटकम् ॥ ११ ॥ मद्भक्तंमद्गतप्राणं
सत्यसंधंमहाबलम् ॥ समाहृत्यश्रियंतस्यतदादास्येदिवौकसाम् ॥ १२ ॥ अदितिर्मांप्रपन्नावैपुत्रार्थंपुत्रकांक्षिणी ॥त
स्याअभीप्सितंदेव्याःकरिष्येनात्रसंशयः ॥ १३ ॥ गच्छध्वंचनिरुद्विग्नाकिंचित्कालःप्रतीक्ष्यताम् ॥ एवंश्रुत्वागतादे
वाःकार्यंविष्णोर्निवेदयन्॥ १४॥अथकालेबहुगतेजातासागर्भिणीप्रभो॥ प्रसूतानवमेमासिपुत्रंसावामनंहरिम्॥ १५ ॥
ह्रस्वस्वरपदंदेवंबृहत्स्कंधंत्वरान्वितम् ॥ दृष्ट्वातंवामनंजातंसादितिर्मुदिताह्यभूत् ॥ १६ ॥ एकादश्यांभाद्रपदेयच्छु
त्वाचनरोत्तमम् ॥ भयंबभूवदैत्यानांदेवानांतोषवर्द्धनम् ॥ १७ ॥ त्रिबंधमेखलोदंडीतथायज्ञोपवीतवान् ॥ रुरुकृष्णा
जिनधरःकमंडलुविभूषितः ॥ १८ ॥ बलेर्बलवतोयज्ञंजगामबहुविस्तरम् ॥ दृष्ट्वाबलिस्तंप्रोवाचकिंप्रार्थयसिमेप्रभो॥
॥ १९ ॥ अर्थीयज्ञपतेधीमन्दीयतांमेदिनीमम ॥ पदत्रयप्रमाणेनमखस्यार्थेमहीपते ॥ २० ॥ दत्तादत्तातुतेब्रह्मन्ब

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

लिःप्राहद्विजोत्तमम् ॥ शुक्रस्तुवचनंश्रुत्वाकार्यमालोक्यतामिदम् ॥ २१ ॥ आदौक्षिप्रंनकर्त्तव्यंमहीदानंमहीमते ॥
मायारूपधरोभूयात्मायारूपंप्रजायते ॥ २२ ॥ तस्मात्कार्यंप्रयत्नेनवाक्यंममहीपते॥ ततश्चाहृष्टदेहोसौकमंडलु
मवीविशत् ॥ २३ ॥ भार्गवोपिहितद्वाराजलंनैवपपातह ॥ कुशेनातुद्यतद्वारंभिन्नचक्षुर्भृगुस्तथा ॥ २४ ॥ ब्रह्मचारी
बलिंप्राहदानंकुरुयथाविधि ॥ कमंडलुजलेनैवददौतस्मैमहीमिमाम्॥ २५॥ ततोवर्धितुमारेभेवामनोनतविक्रमः ॥
भूमौपादंप्रतिष्ठाप्यलोकत्रयमथाक्रमत् ॥ २६ ॥ प्रथमेनवराव्याप्ताद्वितीयेनपदावियत् ॥ नपादस्यतृतीयस्यस्था
नंलेभेप्रजापते ॥ २७ ॥ ततोबलिरुवाचैनंवामनंज्ञातविक्रमम् ॥ मस्तकेमेतृतीयंतुपदंधारयवामन ॥ २८ ॥ बलेर्व
चनमाकर्ण्यतथेतिवामनोब्रवीत् ॥ हरिराहबलिंशीघ्रंगच्छपातालकंप्रति ॥ २९ ॥ तत्रत्वमीप्सितान्भोगान्भुंक्ष्वम
द्वाहुपालितः ॥ अस्यत्वेंद्रस्यावसानेत्वमेवेंद्रोभविष्यसि ॥ ३० ॥ एतच्छ्रुत्वाबलिःप्रीणन्नमस्कृत्वाजनार्दनम् ॥ वि
सृज्यैवंबलिंदेवोलोकपालानुवाचह॥ ३१॥ स्वस्थानंप्रतिगच्छध्वंसर्वेदेवगणास्तथा॥ एवंश्रुत्वागतादेवाहृष्टंसंपूज्यवा
मनम्॥ ३२॥ एवंकृत्वादेवकार्यंतत्रैवांतरधीयत॥ एतत्सर्वंसमभवदेकादश्यांनरोत्तम ॥ ३३ ॥ विधानंतस्यवक्ष्यामि
शृणुष्वगदतोमम॥ नारीवापुरुषोवापियःकुर्याद्विधिवद्व्रतम्॥ ३४॥ ब्रह्मणोदिवसोयावत्तावत्स्वर्गेमहीयते॥ कृत्वासौर्वणकं
देवंवामनंभूतभावनम्॥ ३५॥ उपोषितोनरोभूम्यांस्थापयेत्प्रतिमाशुभां ॥ पूजयेत्प्रथमंविप्रादेवदेवंजनार्दनम्॥ ३६॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ततस्तस्याग्रतःशुभ्रंन्यसेत्कृष्णाजिनंबुधः ॥ कुशानास्तीर्यसाग्रांश्चचंदनागुरुधूपितान् ॥ ३७ ॥ तस्योपरितिलानां
चकृष्णानामाढकंन्यसेत् ॥ मध्यमःप्रस्थमेकंतुदरिद्रःकुडवंन्यसेत् ॥ ३८ ॥ तिलाभावेयवाःप्रोक्तागोधूमास्तदभाव
तः ॥ मुख्यंतत्रातिलैर्ब्रह्मन्संपूर्णंप्राप्यतेफलम् ॥ ३९ ॥ तेषामुपरिसौवर्णंवामनंविन्यसेद्बुधः ॥ ततःसंपूजयेद्देवंभ
क्त्यायुक्तोजनार्दनम् ॥ ४० ॥ मत्स्याःपादौप्रथमजंकूर्मायेतिकटिंतथा ॥ वराहायेतिजठरंनृसिंहायेतिवैउरू ॥ ४१ ॥
वामनायेतिकंठेतुबलिद्वारिस्थितायच ॥ वामेपरशुरामश्चभुजौरामायतेनमः ॥ ४२ ॥ कृष्णनाम्नाचनेत्रेचबौद्धनाम्ना
तथाशिरः ॥ मत्स्यःकूर्मोवराहश्चनारसिंहोथवामनः ॥ ४३ ॥ रामोरामश्चकृष्णश्चबौद्धःकल्कीचतेदश ॥ अनेनविधि
नापूज्यवामनंभक्तिसंयुतः ॥ ४४ ॥ ततस्तस्याग्रतस्तत्रदधिभक्तघटंन्यसेत् ॥ करकंसोदकंतत्रसुगंधैश्चसमन्वितम् ॥
॥ ४५ ॥ छत्रंकृष्णाजिनंतत्रपादुकेकुंडलेतथा ॥ नैवेद्यंविविधंभक्ष्यंसर्वंतच्चनिवेदयेत् ॥ ४६ ॥ ततःप्रभातेविमले
स्नात्वाहुत्वाहुताशनम् ॥ दद्यात्तंद्विजवर्यायवामनंतिलसंयुमः ॥ ४७ ॥ जयाचेतिसमाख्यातासर्वपापप्राणशिनी ॥
उपोष्यसाप्रयत्नेनसर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥ ४८ ॥ गच्छेद्विष्णुपदंदिव्यंसंसारभयनाशनम् ॥ इहागत्यभवेद्राजाशत्रु
पक्षक्षयंकरः ॥ ४९ ॥ सहपुत्रैश्चपौत्रैश्चजीवेच्चशरदांशतम् ॥ उपोष्यद्वादशीमत्रसंगमेस्नानमाचरेत् ॥ ५० ॥ द
ध्योदनस्यदानंचउपवासपरोव्रती ॥ ५१ ॥ इतिश्रीभविष्यो०भा०मा०वामनावतारवर्णनंनामपंचविंशोऽध्यायः ॥ २५

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

राजोवाच ॥ केनचेदंपुराचीर्णंमर्त्यैकेनप्रकाशितम् ॥ एतत्समस्तंविस्तारंकथयस्वमुनीश्वर ॥ १ ॥ नारदउवाच ॥
हरिदत्तइतिख्यातोवणिग्धर्मविशारदः ॥ स्वभाण्डंविविधाकारंप्रगृह्यबहुवामनः ॥ २ ॥ जलमध्येतुतद्भिन्नंभांडंतस्य
द्विजोत्तम ॥ निर्गतोजलमध्यात्तुवणिग्धर्मविशारदः ॥ ३ ॥ निर्वृक्षेनिर्जलेदेशेवायुनातत्रपीडितः ॥ तत्रसप्रजगा
माथमरुद्देशंनिराश्रयम् ॥ ४ ॥ सददर्शमहांतंचवटवृक्षंकिलोत्तमम् ॥ क्रोशमात्रंपृथुत्वेनद्विगुणंचतथोन्नतम् ॥ ५ ॥
सांद्रंजीमूतसंकाशंवटवृक्षंसदृष्टवान् ॥ पिशाचानांगणास्तत्रनानारूपधरास्तथा ॥ ६ ॥ भीषणानांविरूपाणामनेका
नांसहस्रशः ॥ तेषांमध्येमहाकायःसुरूपःशुभदर्शनः ॥ ७ ॥ तत्रोपविष्टाःसर्वेतेवटच्छायांसमाश्रिताः ॥ मध्याह्ने
चतदासर्वेतृषार्ताश्चबुभुक्षिताः ॥ ८ ॥ एतस्मिन्नंतरेविप्रशिष्यमेकमुपस्थितं ॥ वटच्छायांसमासन्नंजलपात्रसम
न्वितम् ॥ ९ ॥ तंदृष्ट्वामुदिताःसर्वेपिशाचाःक्षिप्रमूचिरे ॥ देहिदेहिजलंसर्वमन्नंसर्वेबुभुक्षिताः ॥ १० ॥ शिक्यस्थम
न्नमानीयसर्वेभ्यःसंयच्छत ॥ वैश्यायचददौचान्नंपानीयंचातिथिप्रियः ॥ ११ ॥ ततोभुक्तास्वयंतेतुउपविष्टाःसु
खासने ॥ तंपप्रच्छततोवैश्यःपिशाचाधिपतिंतदा ॥ १२ ॥ पीतेतथैवपानीयेकिमाश्चर्यमभूदिदम् ॥ प्रेताःसर्वेस्तुव
न्मध्येपुण्यंतच्चकिमद्भुतम् ॥ १३ ॥ एतत्सर्वंप्रयत्नेनवदसर्वंममाग्रतः ॥ पिशाचपतिरुवाच ॥ अहमासंपुराराजाबहु
भृत्योमहाबलः ॥ १४ ॥ तत्रमेकुर्वतोराज्यमन्यायाबहवःकृताः ॥ विधवाश्चमयातीवसुरूपाभोगिताबलात् ॥ १५ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

एवंपातकवृत्तेनकुर्वतापापमुत्कटम्॥एवमाचरतापापंकृतंराज्यंमयापुरा॥ १६ ॥पुरोहितोमयादृष्टोततोगृहमुपागतः
॥सच विप्रमयापृष्टःकिमर्थंत्वमुपोषितः॥१७॥ततश्चकथितंतत्रश्रवणद्वादशीव्रतं ॥फलंतस्यद्विजश्रेष्ठममदेहिद्विजो
त्तम ॥ १८ ॥ पुरोहितेनतत्सर्वंममदत्तंपुरानघ ॥ पूजितश्चमयाविप्रोदत्त्वाभूमिंहरण्मयीम् ॥ १९ ॥ चंदनंचमयाद
त्तंवस्त्राणिकांचनानिच ॥ पिशाचमध्येराजाहंश्रवणद्वादशीव्रतात् ॥ २० ॥ एतेनसर्वेपापिष्ठाःपिशाचत्वमुपागताः॥
मांवहंतिवनान्नित्यंअन्नकामाबुभुक्षिताः ॥ २१ ॥ उपवासबलेनैवजातिस्मरणमुत्तमम् ॥ दधिभक्षप्रदानेनजलांतंचा
क्षयंत्विदम् ॥ २२ ॥ एतत्सर्वंमयाख्यातंदृष्टंयत्तेविशारद ॥ उपकारायसर्वेषांयद्ध्रवीमिशृणुष्वतत् ॥ २३ ॥ राजधा
न्यांमयान्यस्तंसौवर्णंभूगतंमम ॥ मयातेकथितंवैश्यशमीवृक्षमधिष्ठितम् ॥ २४ ॥ तदादायत्वमद्यैवगयांगच्छम
माज्ञया ॥ तत्रपिंडाःप्रदातव्याःसर्वेषांहितकाम्यया ॥ २५ ॥ पिशाचानांचसर्वेषांयथापापक्षयोभवेत् ॥ तत्रसंपुटि
काहस्तेसर्वेषांनामगोत्रकम् ॥ २६॥ संलिख्यनामगोत्रादिकुरुश्राद्धादिकांक्रियां॥श्रुत्वावाक्यंपिशाचस्यतथेत्युक्त्वा
जगामसः ॥ २७ ॥ राजधान्यांततोगत्वातदादायधनंमहत् ॥ गत्वागयांचमेधावीपरोपकरणेरतः ॥ २८ ॥ ददौपिं
डान्पिशाचानांनामगोत्राणिसर्वशः ॥ तेनपुण्येनतेसर्वेविमानस्थास्तमूचिरे ॥ २९ ॥ साधुसंगोनहिवृथाकदाचिदपि

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

जायते ॥ कालेनफलतेतीर्थंसद्यःसाधुसमागमः॥ ३० ॥ एवमुक्तागताःसर्वेविमानैःसूर्यसन्निभैः ॥ हरिदत्तोऽपितान्
सर्वान्समुद्धृत्यजगामसः ॥ ३१ ॥ स्वदेशेचस्वकंदारंस्वगृहंचासदत्पुनः ॥ ३२ ॥ एतत्सर्वंमयाख्यातंश्रवणद्वाद
शीव्रतम् ॥ भार्यासहव्रतंतेनचरितंचयथाविधि ॥ ३३ ॥ असमर्थोपियःकश्चिच्छृणुयादपिभक्तितः ॥ सोऽपिसद्गति
मान्नोतिमुनेतत्सर्वकिल्बिषात् ॥ ३४ ॥ विष्णुलोकमवान्नोतिभुक्त्वाभोगान्यथेप्सितान् ॥ एतद्व्रतंविधानेनब्रह्मणा
कथितंमम ॥ ३५ ॥ तत्सर्वंकथितंतेद्यविस्तरेणयथातथम् ॥ तत्कुरुष्वविधानेनसर्वकाम्समृद्धये ॥ ३६ ॥ व्रतमे
तन्नकुर्वंतिमासव्रतपरायणाः ॥ तेषांविकलतांयातिसर्वंमासकृतंव्रतम् ॥ ३७ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेभाद्र
पदमासमाहात्म्ये वामनाख्यानंनामषड्विंशोऽध्यायः ॥ २६ ॥ . ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥७॥
॥ ऋषयऊचुः ॥ ॥ अस्मिन्मासेविशेषेणस्त्रीभिःसौभाग्यसिद्धये ॥ कर्तव्यंचव्रतंदानंतदेवकथयस्वनः ॥ १ ॥ सूत
उवाच ॥ साधुसाधुमहाभागास्तद्वक्ष्यामियथातथम् ॥ नभस्यस्यत्रयोदश्यामारभ्यत्रिदिनंव्रतम् ॥ २ ॥ गोत्रिरा
त्रमितिख्यातंनारीणांसुखदायकम् ॥ ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रैस्तथाचेतरजातिभिः ॥ ३ ॥ स्त्रीभिर्वापुरुषैर्वापिकामुकैर्वा
मुमुक्षुभिः ॥ ऋषयऊचुः ॥ त्वयायत्कथितंसूतगोत्रिरात्रव्रतंशुभम् ॥ ४ ॥ तत्समासेननोब्रूहिकृपयाऋषिसत्तम ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

सूतउवाच ॥ एवमेवपुरापृष्टःपुलस्त्योभगवानृषिः ॥ ५ ॥ इंद्रद्युम्नेनजगतिनारीणामुपकारकं ॥ इंद्रद्युम्नउवाच ॥ भगवन्कर्मणाकेननारीणांप्राप्यतेध्रुवम् ॥ ६ ॥ सुखसौभाग्यमतुलंसर्वान्कामांश्चमेवद ॥ पुलस्त्यउवाच ॥ राजंस्तवाहंवक्ष्यामिव्रतानामुत्तमंव्रतम् ॥ ७ ॥ तीर्थानामुत्तमंतीर्थंपुण्यानामुत्तमोत्तमम् ॥ गावःपूज्याश्चवंद्याश्चगावोमेदैवतंमहत् ॥ ८ ॥ पूजनीयाःसदाभक्त्यागावोलोकस्यमातरः ॥ अग्निहोत्रायविप्राणांदेवानामर्चनायच ॥ ९ ॥ पूजयेदसकृत्ताश्चकिंभूतमधिकंततः ॥ गोरोचनंतुमांगल्यंपवित्रार्थस्यसाधनम् ॥ १० ॥ गोमूत्राद्गुग्गुलोजातःसुगंधीप्रियदर्शनः ॥ आहारःसर्वदेवानांशिवस्यचविशेषतः ॥ ११ ॥ सर्वस्मादधिकंसर्वज्ञेयंगोरसमुत्तमम् ॥ दद्यात्सर्वाणिजातानिमांगल्यान्यर्थसिद्धये ॥ १२ ॥ घृतसंभूतममृतंदेवानांतृप्तिकारकम् ॥ ब्राह्मणाश्चैवगावश्चकुलमेकंद्विधाकृतम् ॥ १३ ॥ एकत्रमंत्रास्तिष्ठंतिकुलमन्यत्रजायते ॥ गोभिर्यज्ञाःप्रवर्तंतेगोषुतीर्थानिसर्वशः ॥ १४ ॥ गोभिर्वेदाःसमुद्गीर्णाःसषडंगपदक्रमाः ॥ शृंगमूलेगवांरुद्रःब्रह्माविष्णुश्चसंस्थितः ॥ १५ ॥ शृंगाग्रेसर्वतीर्थानिस्थावराणिचराणिच ॥ शिरोमध्येमहादेवःसर्वकारणकारणम् ॥ १६ ॥ ललाटेसंस्थितागौरीतयोर्मध्येचषण्मुखः ॥ कंबलेतरवोनागानासापुटमवस्थिताः ॥ ॥ १७ ॥ कर्णयोरश्विनौदेवौनेत्रयोश्चप्रभाकरौ ॥ दंतेषुवायवःसर्वेजिह्वायांवरुणःस्थितः ॥ १८ ॥ संध्यात्रयंतदोष्ठेषु

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

ग्रीवायांचपुरंदरः ॥ रुद्राणीककुदेचैवपाणिभ्यांचव्यवस्थिता ॥ १९ ॥ चतुष्पदेषुसकलोधर्मोनित्यंसतिष्ठति ॥ खुर
प्रदेशेगंधर्वाःखुराग्रेपिचपन्नगाः ॥ २० ॥ खुराणांपश्चिमेभागेराक्षसाःसंतिसर्वदा ॥ एकादशतथारुद्राःपृष्ठदेशेव्यव
स्थिताः ॥ २१ ॥ तासांत्रैलोक्यमातृणांवसवःसर्वसंधिषु ॥ श्रोणीतटस्थाःपितरोगुल्फदेशेषुमातरः ॥ २२ ॥ श्रीरपा
नेगवांनित्यंस्वाहालांगूलमाश्रिता ॥ यत्रत्रिंशत्कोटिशिरारोमकूपेव्यवस्थिताः ॥ २३ ॥ उदरेपृथिवीसर्वासशैलवन
कानना ॥ चत्वारःसागराःप्रोक्तागवांचापिपयोधराः ॥ २४ ॥ पर्जन्यःक्षीरधारासुप्रास्रवेचतथाजलम् ॥ गवांपुच्छेव
सेद्धर्मोजंघायांवास्तुरेवच ॥ २५ ॥ आदित्यरश्मयःकेशेगोमयेयमुनास्थिता ॥ जठरेगार्हपत्योग्निर्दक्षिणाग्निर्हृदिस्थि
तः॥ २६ ॥ मुखेआहवनीयोग्निर्वेदाश्चत्वारएवच ॥ सर्वदेवमयागावःसर्वेगावमयाःस्मृताः ॥ २७ ॥ एवंप्रभावोराजेंद्र
इंद्रद्युम्ननिबोधय ॥ पूजितावंदितागावःसर्वकामफलप्रदाः ॥ २८ ॥ तासांव्रतंत्रिरात्रंतुसर्वपापहरंनृप ॥ २९ ॥
॥ इतिभविष्योत्तरपुराणेभाद्रपदमासमाहात्म्येगोत्रिरात्रव्रतविधानेसप्तविंशोध्यायः ॥ २७ ॥ ॥ छ ॥
॥ राजोवाच ॥ ॥ कस्मिन्मासितिथौकस्यांव्रतंकार्यमनुत्तमम् ॥ नारदउवाच ॥ प्राप्तेभाद्रपदेमासेपितृणांतृप्तिकार
के ॥ १ ॥ शुक्लपक्षेत्रयोदश्यांनियमस्थोभवेद्व्रती ॥ ब्रह्मचारीभूमिशायीशुचिःसंजितमानसः ॥ २ ॥दिनत्रयेव्यतिक्रां

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

तेपरिपूर्णव्रतेतव ॥ करिष्येपारणंप्रातर्व्रतंमेपूर्णमस्त्विति ॥ ३ ॥ व्रतंत्रिरात्रमुद्दिश्यतिष्ठेद्गोस्थानमध्यतः ॥ ततोम
ध्याह्नसमयेनद्यादौस्नानमाचरेत् ॥ ४ ॥ तदभावेथराजेंद्रगोवाटेस्नानमाचरेत् ॥ सर्वतीर्थमयोयस्माद्गोवाटःसद्भिरु
च्यते ॥ ५ ॥ गौरसर्षपकल्केनगात्रमुद्वर्तयेद्व्रती ॥ दूर्वामृद्गोमयांभोभिःसाक्षतैःस्नानमाचरेत् ॥ ६ ॥ यःस्नात्वोपास्य
संध्यांचसंतर्प्यपितृदेवताः ॥ मौनीगोवाटमास्थायगवांकुर्यात्प्रदक्षिणाम् ॥ ७ ॥ तत्रस्थाप्यशुभंकुंभंसान्नंस्वर्णसमन्वि
तम् ॥ पात्रमौदुंबरंकुर्याद्दिव्याक्षतप्रपूरितम् ॥ ८ ॥ लक्ष्मीनारायणःकार्यःशक्त्याहेममयोनृप ॥ लक्ष्मीयुक्तश्चतुर्बाहु
र्नानालंकारमंडितः ॥ ९ ॥ प्रतिष्ठाप्यशुभैर्मंत्रैर्वेदोक्तैःस्नापयेत्ततः ॥ विलेप्यचंदनैःशुभ्रैःपूजयेत्कुसुमैःशुभैः ॥ १० ॥
परिधाप्यशुभैर्वस्त्रैःपुष्पमंडपमाचरेत् ॥ घृतपक्वंतुनैवेद्यंधूपःकृष्णागरुःस्मृतः ॥ ११ ॥ एवंकृत्वाशुभांपूजांसर्पिषादी
पमाचरेत् ॥ त्रिदिनंनृपशार्दूलसुगुप्तंदेवसंनिधौ ॥ १२ ॥ फलेननारिकेलेनतथापंचयुतेनच ॥ अर्घ्यंतस्मैप्रदात
व्यंदेवदेवायचक्रिणे ॥ १३ ॥ सप्तधान्ययुतेनापिवंशपात्रप्रपूरितम् ॥ भगवन्देवदेवेशसंसारार्तिप्रणाशन ॥ १४ ॥ ल
क्ष्म्यासहजगन्नाथगृहाणार्घ्यंनमोस्तुते ॥ ततोनीराजनंकुर्यात्संकल्पविधिमाचरेत् ॥ १५ ॥ नमस्कृत्यहरिंपश्चात्पूज
येद्वांसवत्सकाम् ॥ क्षीरोदधिसमुद्भूतेयज्ञार्थंत्रिदिवौकसः ॥ १६ ॥ गतिस्त्वंसर्वदेवानांगृहाणार्घ्यंप्रसीदमे ॥ चंदनैःकु

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

सुमैर्वस्त्रैर्हैमभूषणभूषितैः ॥ १७ ॥ घंटादिभिरलंकारैरलंकृत्यकृतांजलिः ॥ ददातिचसतांधेनुंदत्तातारयतेध्रुवम् ॥ ॥ १८ ॥ पूजिताचस्तुतासावैसौख्यंपुत्रान्ददातुमे ॥ दद्यादर्घ्यंततोधेनोःफलैःकालोद्भवैःशुभैः ॥ १९ ॥ भूरिणाबलिदानेनपरितोषंसमाचरेत् ॥ एवंविधंप्रपूज्याथव्रतंकुर्याद्दिनत्रयम् ॥ २० ॥ रात्रौजागरणंकार्यंनृत्यगीतकथानकैः ॥ गवांमाहात्म्यमतुलंश्रोतव्यंभक्तिभावतः ॥ २१ ॥ वैष्णवंचरितंपुण्यंपुण्यार्थंगीतमाचरेत् ॥ चतुर्थदिवसेप्राप्तेपुनः पूजांसमाचरेत् ॥ २२ ॥ सपत्नीकान्द्विजान्राजन्भोजनार्थंनिवेदयेत् ॥ द्वादशाष्टौसदाचारान्चतुरोवास्वशक्तितः ॥ २३ ॥ भोजयेद्विविधैरन्नैर्मंडकैःपायसेनच ॥ आभुक्तेभ्यस्ततस्तेभ्यस्तांबूलंदक्षिणान्वितम् ॥ २४ ॥ दद्याद्वासांस्यलंकारान्माल्यचंदनसंयुतान् ॥ दद्याद्वंशस्यपात्राणिविरुदैःपूरितानिच ॥ २५ ॥ पक्वान्नैर्नारिकेलैश्चतथैवविविधैःफलैः ॥ पूजांकुर्याद्योषितांचभर्तृभिश्चसमन्विताः ॥ २६ ॥ आचार्यंसकलत्रंचवासांसिपरिदापयेत् ॥ दंपतीसददलंकारैर्हेमनिष्कैःप्रपूजयेत् ॥ २७ ॥ गांचसोपस्करांदद्यात्सुशीलांचपयस्विनीं ॥ सदक्षिणांसवत्सांचवस्त्रालंकारभूषितां ॥ २८ ॥ गुरवेप्रतिमांविष्णोःसोपस्कारांप्रदापयेत् ॥ मंत्रेणानेनभक्त्याचविष्णुर्मेप्रीयतामिति ॥ २९ ॥ सुवासिनीर्द्विजान्सर्वान्प्रणिपत्यक्षमापयेत् ॥ गोष्ठेयावद्व्रजेत्पृष्ठेगीतनृत्यपुरःसरम् ॥ ३० ॥ गोपानांचैवपाथेयंदेयंपूपकदंबकं ॥ बंधुभिर्भोजनंकुर्याद्यवैश्चगोपयोघृतैः ॥ ३१ ॥ एवंयाकुरुतेभक्त्याव्रतंत्रैरात्रिकंमहत् ॥ कृतेयत्फलमाप्नोतिएतन्मेमुखतःशृणु ॥ ॥ ३२ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

सर्वतीर्थेषुयत्पुण्यंसर्वदानेषुयत्फलं ॥ तपोभिःसकलैर्यच्चतदवाप्नोत्यसंशयः ॥ ३३ ॥ एतद्व्रतंसकलकल्मषनाश
नंचत्रैरात्रिकंविभवशाठ्यमपास्यकुर्यात् ॥ भूमौसपुत्रधनसौख्यमवाप्यचांतेलोकानुपैतिविधिविष्णुमहेशजुष्टान् ॥
॥ ३४ ॥ राजन्यदीच्छसिसुखंपरमंपृथिव्यांस्वर्गेचकल्पतरुभूमिषुदिव्यभोगान् ॥ भक्त्यात्रिलोकजननींसुरभींप्र
पूज्यपत्न्यासहव्रतमिदंविधिवत्कुरुष्व ॥ ३५ ॥ इतिश्री०भाद्र०मास०गोत्रिरात्रव्रतकथनंनामाष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥
॥ सूतउवाच ॥ भाद्रस्यदुर्लभंस्नानंयत्रकुत्रजलाशये ॥ ऐहिकंचसुखंप्राप्यअंतेपुण्यमवाप्नुयात् ॥ १ ॥ मासंमासार्ध
मर्धार्धदिनपंचकमेवच ॥ यःस्नायाद्विधिवद्ब्रह्मन्संपूर्णफलमाप्नुयात् ॥ २ ॥ भाद्रमासस्यमाहात्म्यंश्रोतव्यंप्रत्यहंबुधैः ॥
पुराणोक्तंफलंतस्यश्रवणान्नात्रसंशयः ॥ ३ ॥ कलौनास्त्येवनास्त्येवसांगंभवतिकिंचन ॥ सर्वाधिकमिदंसूतनात्रकार्याविचारणा ॥ ४ ॥ यज्ञसुयज्ञनामानौभ्रातरौसंबभूवतुः ॥ विद्वांसौधनसंपन्नौसदासंहिततत्परौ ॥ ५ ॥ तीर्थयात्रापरोयज्ञो
यज्ञकर्मरतःसदा ॥ दानानिविविधंदत्त्वामृतःस्वर्गंजगामह ॥ ६ ॥ सुयज्ञोनापरंवेदपुराणश्रवणाद्धरेः ॥ ततोविमान
मारुह्यस्वर्गेयज्ञंददर्शह ॥ ७ ॥ उवाचवचनंभ्रातरेहियावोहरेःपदं ॥ जग्मतुर्विष्णुभुवनंविष्णुर्वचनमब्रवीत् ॥ ८ ॥
सुयज्ञेनात्रवस्तव्यंयज्ञेनैवत्रिविष्टपं ॥ भोक्तव्याविविधाभोगाजन्मप्राप्यपुनःकलौ ॥ ९ ॥ सुयज्ञोत्रैववसतिंपुराणश्र

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

वर्णनवै ॥ इतितेकथितंब्रह्मन्पुराणश्रवणात्फलं ॥ १० ॥ पुराणश्रवणेनैवकर्तव्यंचबुधैर्जनैः ॥ नतस्यफलमाप्नोति
दुःखभाग्जायतेनरः ॥ ११ ॥ व्यासासनंसुविस्तार्यमृद्वासनसमन्वितं॥ रंगयित्वाधूपदीपैःशोभितंकारयेत्तदा ॥ १२॥
आदौसरस्वतींपूज्यव्यासंपूज्यततःपरम् ॥ आदौचांतेनमस्कारंकुर्याद्भक्तिसमन्वितः॥ १३ ॥ कदन्नंनात्तियोनित्यंशृ
णुयाद्भगवत्कथां ॥ समाप्त्यवसरेकुर्यान्मंडपंचातिशोभितं ॥ १४ ॥ कदलीस्तंभसंयुक्तंसमग्रंतत्रपूजयेत् ॥ षोडशैरु
पचारैश्चपूजयेच्चसरस्वतीं ॥ १५ ॥ सौभाग्यद्रव्यहीनेनविरहोजायतेभुवि ॥ वस्त्रहीनेनदारिद्र्यफलाभावेत्वसंततिः॥
॥ १६ ॥ वाद्यहीनेबधिरतानिष्फलंदक्षिणांविना ॥ दुःखमाप्नोतिविपुलंअंगहीनसपर्यया ॥ १७ ॥ विष्णुस्वरूपिणं
व्यासंपूजयेत्परयाधिया ॥ पादप्रक्षालनंचैवदद्यादासनमुत्तमं ॥ १८ ॥ कमंडलुंसोदपात्रंवस्त्राणिविविधानिच ॥ अ
लंकारंयज्ञसूत्रंचंदनेनविलेपनं ॥ १९ ॥ शिरोष्णीषप्रावरणंधूपदीपादिवासितं ॥ नैवेद्यंश्रीफलंचैवतांबूलंविधिपूर्व
कं ॥ २० ॥ व्यासहस्तेदक्षिणांतुयथाशक्त्यानिवेदयेत् ॥ प्रदक्षिणांनमस्कारंमंत्रपुष्पाणिचार्पयेत् ॥ २१ ॥ क्षमा
पयेन्नमस्कृत्यतूर्यध्वनिसमन्वितं ॥ सरस्वत्याचव्यासेनगत्वाव्यासगृहंमुदा ॥ २२ ॥ पदेपदेऽश्वमेधस्यफलंप्राप्नोत्य
संशयः ॥ व्यासेसंतुष्टतांयातेपुराणोक्तंफलंलभेत् ॥ २३ ॥ शुद्धेविफलतांयातिरौरवंनरकंव्रजेत् ॥ अयशोमहादाप्नो
तिशोचतेसौनिरंतरम्॥ २४॥इतिश्रीभाद्रपदमासमाहात्म्येफलश्रुतिवर्णनंनामएकोनत्रिंशोध्यायः ॥ २९ ॥ ॥ ७ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

सूतउवाच ॥ व्यासंसंपूज्यविधिवत्पूर्णंफलमवाप्नुयात् ॥ स्वशक्त्यापूजयेद्व्यासंवस्त्रालंकरणादिभिः ॥ १ ॥ शक्तेर
भावाच्छुश्रूषाकुर्याद्व्यासस्यभक्तितः ॥ कंदमूलफलादीनिपुष्पपत्राणितन्मुदे ॥ २ ॥ अर्पयेत्परयाभक्त्यातस्यपुण्य
मनंतकं ॥ व्यासासनंचसंस्थाप्यअर्चयित्वासरस्वतीं ॥ ३ ॥ पुराणंतेव्यासगृहंगत्वाव्यासार्पितंचयत् ॥ निवेद्यस्व
गृहंगच्छेत्पुराणोक्तफलंलभेत् ॥ ४ ॥ यःपुराणंनिंदयतिइतिहासंकथानकम् ॥ सएवरौरवंयातिकुष्ठीभवतिजन्मनि॥
॥ ५ ॥ ज्ञानतोज्ञानतोवापिवाचकान्निंदयेन्नरः ॥ सभुक्कायातनांयाम्यांमुक्तोभवतिनिश्चितम् ॥ ६ ॥ कथ्यमानेपुरा
णार्थेविवादंकुरुतेनरः ॥ श्रद्धयाईर्षयावापिसदुःखंलभतेचिरं ॥ ७ ॥ विद्ययाईर्षयाद्वेषात्सोत्कर्षाद्वानराधमः ॥ योवि
वादयतेमूढोव्यासपीठस्थितंद्विजम् ॥ ८ ॥ व्यासस्थानस्थितोविप्रस्तावद्विष्णुर्नसंशयः॥तत्पूजनात्परंश्रेयइहलोकेप
रत्रच ॥ ९ ॥ पुराणश्रवणंकृत्वास्त्रियोवाब्राह्मणादयः ॥ वैकुंठभुवनंयांतिस्वशक्त्याव्यासपूजनात् ॥ १० ॥ अयशो
महदाप्नोतिव्यासस्यानर्चनाद्ध्रुवं ॥ तिर्यग्योनिमनुप्राप्यशोचतेसौशकुंतवत् ॥ ११ ॥ यदिहासीत्पुराकश्चिद्ब्राह्मणो
गुणशर्मकः ॥ पुराणपठनंकुर्वन्जीर्णाश्वत्थस्यमूलके ॥ १२ ॥ यदृच्छाश्रवणंकुर्युस्तत्रस्थायेद्विजोत्तमाः ॥ अदत्तद
क्षिणांस्तांश्वशकुंतोवाक्यमब्रवीत् ॥ १३ ॥ तस्यचाश्वत्थवृक्षस्यस्मरन्चानुभवंमुहुः ॥ पुराणश्रवणंचैवकर्तव्यंभोद्वि

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

त्तमाः ॥ १४ ॥ पुण्येनविधियोगेनपक्षियोनिमुपागतः ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ कथंवैपक्षितांप्रातःकिकृतंतद्वदाधु
ना ॥१५॥ शकुंतउवाच ॥ पूर्वजन्मनिराजाहमुग्रवाहुरितिस्मृतः॥ अदक्षिणाःकृतायागाःश्राद्धंचैवमदक्षिणम्॥१६॥
अदक्षिणानिदानानिमयादत्तानिभूरिशः ॥ पुरोधसेमयाद्रव्यंनहस्तेनैवचार्पितं ॥१७॥ पुराणानिश्रुतानीहदास्यामी
त्युक्तवान्पुनः ॥ गायकेभ्योनटादिभ्योदत्तंद्रव्यंमयानहि ॥ १८॥ नपूजनंसरस्वत्याव्यासस्यापिकथंचन ॥ तेनदोषे
णनरकान्भुक्तापक्षित्वमागतः ॥ १९ ॥ पुराणश्रवणेनैवफलदानेनभोद्विजाः ॥ दिव्यंविमानमारुह्यगच्छामिपरमंप
दम् ॥ २० ॥ एतद्वाक्यंसमाकर्ण्यपुपुजुःपरमादरात् ॥ विमानवरमारुह्यवैकुंठपदवींययुः ॥ २१ ॥ इतिसूतमुखो
द्गीतंशौनकाद्यामहर्षयः ॥ प्रीताःप्रीत्याश्विनस्यापिमाहात्म्यंपरमादरात् ॥ २२ ॥ इतिश्रीभविष्योत्तरपुराणेनारदां
बरीषसंवादेभाद्रपदमासमाहात्म्येत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३० ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

इदं भविष्योत्तरपुराणान्तर्गतं भाद्रपदमासमाहात्म्यं खेमराजश्रीकृष्णदासइत्यनेन
स्वकीये श्रीवेंकटेश्वर यन्त्रालयेऽङ्कितम् शकाब्दाः १८१५ संवत् १९५०

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

(ब्रजभाषाटीका सहित.) और (भाषा वार्तिक.)

श्रीवाल्मीकीय रामायण २४००० ग्रंथका सरल सुबोध ब्रजभाषाटीका बनवाकर छपनेको प्रारंभ कियाहै जिसके बीचमें मूल और नीचे ऊपर भाषाटीका है. और एक वाल्मीकीय रामायणका भाषावार्तिक छपताहै. जिसमें मूलके अनुसार यथावत् भाषा करके मूल श्लोकोंके अंकभी लगादिये गयेहैं.—रामायणकी कथा पढनेवालोंको पुराण वांचनेमें बहुत उपयोगी होगा.—जिन महाशयोंको लेना होवे २५ रु० भेजदेनेसें भाषाटीकासहित इस पुस्तकको अपने स्थानपर पासकेंगे और भाषावार्तिकको १० रु० भेजनेसें पासकेंगे. पश्चात् मूल्य बढाया जायगा. और डाकमहसूलभी अलग पडेगा. इस वास्ते महाशयहो! इस अलभ्यलाभको शीघ्रताकरिये. जिनकी प्रथम कीमत आवे, उन्होंको रसीद देंगे और पुस्तक तैयार होनेपर अतिशीघ्र पुस्तक भेजेंगे. इसके बाल, अयोध्या, आरण्य, किष्किंधा, और सुन्दर ए पांच कांड छपेहुए तयारहैं जिनकी इच्छा होय मँगालीजिये.

पुस्तक मिलनेका ठिकाना—

खेमराज श्रीकृष्णदास "श्रीवेंकटेश्वर" छापखाना (मुंबई.)

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

भा०मा०
॥ ३१॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow

Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri. Funding:IKS-MoE
Digitized by Sarayu Foundation Trust, Delhi and eGangotri

॥ ❀ इति भाद्रपदमासमाहात्म्यं समाप्तम् ❀ ॥

CC-0. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow
CC-0. In Public Domain. UP State Museum, Hazratganj. Lucknow